

LIETUVOS NACIONALINIS APYVARTINIŲ TARŠOS LEIDIMŲ PASKIRSTYMO 2008-2012 METŲ LAIKOTARPIUI PLANAS

1. IŽANGA.....	2
2. BENDRO APYVARTINIŲ TARŠOS LEIDIMŲ KIEKIO NUSTATYMAS.....	4
3. APYVARTINIŲ TARŠOS LEIDIMŲ KIEKIO PASKIRSTYMAS SKIRTINGOMS ŪKIO ŠAKOMS	12
3.1. Apyvartinių taršos leidimų paskirstymo skirtingoms ūkio šakoms principai.....	12
3.2. Cemento ir kalkių gamybos sektorius	12
3.3. Naftos perdirbimo sektorius.....	16
3.4. Stiklo, plytų ir keramikos gamybos sektorius.....	19
3.5. Kitų pramonės šakų sektorius (Pramonės įmonių, deginančių kurą energijai savo poreikiams generuoti sektorius).....	20
3.6. Energetikos sektorius (Elektros energijos generavimas ir pardavimas; šilumos generavimas ir pardavimas	20
4. APYVARTINIŲ TARŠOS LEIDIMŲ KIEKIO PASKIRSTYMAS SKIRTINGIEMS ĮRENGINIAMS	24
5. TECHNINIAI ASPEKTAI.....	28
5.1. Technologinis potencialas	28
5.2. Ankstyvieji veiksmai.....	33
5.3. Švrios technologijos	34
6. EUROPOS SAJUNGOS TEISINĖ IR POLITINĖ BAZĖ.....	35
6.1. Konkurencinė politika (81-82 ir 87-88 sutarties straipsniai).....	35
6.2. Tarptautinė rinkos politika – nauji dalyviai (43 sutarties straipsnis).....	35
6.3. Kitos teisinės ir politinės priemonės	37
6.3.1. ES direktyvų ir kitų taršos mažinimo priemonių įgyvendinimo ATL prekiaujančiame sektoriuje poveikio vertinimas	37
6.3.2. ES direktyvų ir ŠESD mažinimo priemonių poveikio kitiems sektoriams, kurių neapima prekybos apyvartiniais taršos leidimais sistema, vertinimas	37
7. DERINIMAS SU VISUOMENE.....	40
8. KRITERIJAI, NEĮTRAUKTI Į DIREKTYVOS III PRIEDĄ	41
9. ĮRENGINIŲ, KURIEMS BUS SUTEIKIAMI APYVARTINIAI TARŠOS LEIDIMAI, SĄRAŠAS	42

1. ĮŽANGA

Siekdama sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimus į atmosferą Europos Sąjunga priėmė Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EC, nustatančią prekybos šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimų apyvartiniais taršos leidimais (ATL) sistemą Bendrijoje. Nustatytas taip vadinamas „bandomasis“ prekybos ATL periodas, kuris yra 2005-2007 metai. Antrasis prekybos ATL periodas truks nuo 2008 m. iki 2012 m. Įgyvendinant šią sistemą, apribojama tam tikrų ūkio šakų įmonių anglies dvideginio (CO₂) išmetimai, kiekvienai prekybos sistemoje dalyvaujančiai įmonei suteikiant ribotą skaičių ATL.

Nacionalinis ATL paskirstymo planas yra vienas iš pagrindinių prekybos ATL sistemos elementų. Plane nustatoma bendra šaliai suteikiama ATL kvota, nustatomi pagrindiniai ATL paskirstymo principai bei pagal šiuos principus ATL paskirstomi įmonėms.

Nacionalinis ATL paskirstymo planas 2008-2012 m. rengiamas vadovaujantis:

- Direktyvomis (Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatančios prekybos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartiniais taršos leidimais sistema Bendrijoje ir iš dalies pakeičiančios Tarybos direktyvą 96/61/EB, taip pat 2004 m. spalio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/101/EB, iš dalies keičiančios Direktyvą 2003/87/EB, nustatančią prekybos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje dėl Kioto protokolo projektų mechanizmų);
- Gairėmis bei rekomendacijomis (EK komunikatas COM(2003)830 dėl rekomendacijų, padedančių valstybėms narėms įgyvendinti direktyvos 2003/87/EB III priede išvardintus įgyvendinimo kriterijus ir apibrėžiančių aplinkybes, kurios gali būti laikomos force majeure bei EK komunikatas COM (2005) 703 dėl papildomų rekomendacijų dėl leidimų paskirstymo planų ES išmetamųjų teršalų prekybos schemos 2008–2012 metų prekybos laikotarpiu);
- Lietuvos Respublikos teisės aktais (Šiltnamio dujų apyvartinių taršos leidimų išdavimo ir prekybos jais tvarkos aprašas, patvirtintas 2005 m. lapkričio 11 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr.D1-542);
- Prekybos ATL sistemos įgyvendinimo 2005-2007 metų periodu, patirtimi.

Veiklos vykdytojai, vykdančys veiklą įrenginiuose, patenkančiuose į prekybos apyvartiniais taršos leidimais, buvo apklausti, siekiant įvertinti taršą, atspindinčią bazinį (business as usual) scenarijų. Pagal šį scenarijų būtų įgyvendinami visi Lietuvos įstatymų ir ES direktyvų reikalavimai, veiklos vykdytojai vykdytų ekonomiškai jiems priimtinausią veiklą (pasirinkdami naudojamą kurą, investuodami ir plėsdami veiklą), nevertinant prekybos apyvartiniais taršos leidimais įtakos veiklai. Visi įrenginiai buvo suskirstyti į atskirus veiklos sektorius. Taigi, vertinant įrenginių taršą, atspindinčią bazinį scenarijų, buvo naudojamas „iš apačios į viršų“ metodas.

Suteikiant apyvartinius taršos leidimus atskiriems sektoriams, buvo įvertintos papildomos CO₂ taršos mažinimo galimybės skirtinguose sektoriuose, pasirenkant brangesnę, bet mažesnę taršą atspindinčią kuro rūšį, investuojant į efektyvesnę energijos generavimą, perdavimą ir transportavimą. Taip pat numatyta, kad įrenginių veiklos vykdytojai savo išipareigojimus mažinti taršą galės vykdyti, investuodami į Kioto protokole numatytą lanksčių mechanizmų – bendro įgyvendinimo projektų ir švarios plėtros projektų vykdymą kitose šalyse.

Apyvartiniai taršos leidimai atskiriems sektoriams ir įrenginiams yra skirstomi, atsižvelgiant į taršą 2002-2005 metais. Tačiau siekiant išvengti veiklos vykdytojų, investavusių į taršos mažinimą dar iki 2005 metų pabaigos, diskriminacijos yra numatoma atsižvelgti į veiklos

vykdytojų atliktus ankstyvuosius veiksmus, mažinančius taršą ir tokiems įrenginiams suteikti didesnę apyvartinių taršos leidimų kiekį.

Tarša naujuose įrenginiuose buvo įvertinta dvejopai. Dalį informacijos apie planuojamą įrenginių plėtrą pateikė dabartiniai įrenginių veiklos vykdytojai, taip pat papildomai „iš viršaus žemyn“ metodu buvo įvertinta tarša ateityje atsirasiančiuose įrenginiuose, apie kuriuos dabar nėra informacijos.

Taip pat įvertinta, kad Lietuvoje 2008-2012 metų laikotarpyje bus vykdomi bendro įgyvendinimo (Joint Implementation) projektai, mažinantys taršą į prekybos apyvartiniais taršos leidimais sistemą patenkančiuose įrenginiuose. Siekiant išvengti dvigubos apskaitos (double counting), atskirtas atskiras rezervas bendro įgyvendinimo projektų vykdymui. Įgyvendinant bendro įgyvendinimo projektus Lietuvoje, netiesiogiai mažinančius taršą į prekybos apyvartiniais taršos leidimais sistemą patenkančiuose įrenginiuose, iš šio fondo būtų naikinamas atitinkantis apyvartinių taršos leidimų kiekis.

Antrame etape sektoriams suteikti apyvartiniais taršos leidimai yra paskirstomi tarp sektoriams priklausančių įrenginių pagal patvirtintas visiems vienodas taikomas taisykles.

Planuojant bendrą visiems įrenginiams suteikiamų apyvartinių taršos leidimų kiekį, buvo atsižvelgta į ES Komisijos papildomas rekomendacijas dėl leidimų paskirstymo planų ES išmetamųjų teršalų prekybos schemos 2008–2012 metų prekybos laikotarpiu, kuriose rekomenduojama, kad metinis suteikiamų apyvartinių taršos leidimų kiekis neturėtų viršyti 2005-2007 metų laikotarpio per metus suteikiamų apyvartinių taršos leidimų kiekio, o ūkio augimo įtaka turėtų būti kompensuojama taršos intensyvumo mažinimu.

Tačiau Lietuvos ūkio išskirtinumas yra susijęs su Ignalinos AE numatomu visišku uždarymu 2009 metų pabaigoje, vykdam Lietuvos stojimo į ES sutartį. Ignalinos AE uždarymas įtakos ženkliai didesnę Lietuvoje veikiančių šiluminių elektrinių apkrovimą. Šis taršos padidėjimas niekaip negali būti kompensuojamas taršos intensyvumo mažinimu.

Atsižvelgiant į prekybos apyvartinių taršos leidimų sistemos įgyvendinimo 2005-2007 metų periodu patirtį, galima teigti, kad vykstant esminėms permainingoms energetikos ūkyje, apyvartinių taršos leidimų paskirstymas pagal energijos gamybos prognozes atskiruose įrenginiuose yra labai subjektyvus. Be to veiklos vykdytojų sprendimą generuoti elektros energiją ar ne smarkiai įtakoja apyvartinių taršos leidimų kaina. 2005 metais, apyvartinių taršos leidimų kainai pakilus, daugeliui šiluminių elektrinių tapo naudingiau atsisakyti elektros gamybos ir parduoti apyvartinių taršos leidimų perteklių. Generuojamos elektros energijos kiekius ateityje įtakos tiek iš Rusijos importuojamo iškastinio kuro kaina, tiek iš Rusijos importuojamos elektros energijos kaina ateityje.

Todėl, atsižvelgiant į prekybos apyvartinių taršos leidimų sistemos įgyvendinimo 2005-2007 metų periodu patirtį, yra siūloma papildomus apyvartinius taršos leidimus, suteikiamus vertinant papildomai generuojamos elektros energijos kiekius šiluminėse elektrinėse, dėl uždaromos Ignalinos AE numatomo uždarymo patalpinti į „Su Ignalinos AE uždarymu susijusį rezervą“. Iš šio rezervo apyvartiniai taršos leidimai būtų paskirstyti įrenginiams, kurie de-facto generuoja ženkliai didesnius elektros energijos kiekius. Tokiu būdu „Su Ignalinos AE uždarymu susijusiame rezerve“ esantys apyvartiniai taršos leidimai būtų paskirstomi ex-post principu.

Kiti apyvartiniai taršos leidimai įrenginiams bus suteikiami ex-ante principu

2. BENDRO APYVARTINIŲ TARŠOS LEIDIMŲ KIEKIO NUSTATYMAS

Lietuvos Respublikos Seimas Kioto protokolą ratifikavo 2002 m. lapkričio 19 d. Kioto protokole yra numatyta, kad Lietuva iki 2008-2012 metų laikotarpio sumažins šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimų kiekius 8%, lyginant su išmetimų kiekiais 1990 metais.

Pagal trečiojo ir ketvirtojo Lietuvos Respublikos pranešimo apie klimato kaitą patikslintus duomenis (2005 metų lapkričio m.), 1990 metais Lietuvoje šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimų kiekiai siekė 50,928 Mt CO₂ ekvivalento (CO₂e). Tokiu būdu Lietuva Kioto protokole įsipareigojo 2008-2012 metų laikotarpiu sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinius išmetimų kiekius iki 46,854 Mt CO₂e.

2003 metais visų šiltnamio dujų emisijos Lietuvoje, pagal trečiojo ir ketvirtojo Lietuvos Respublikos pranešimo apie klimato kaitą duomenis, siekė 17,223 Mt CO₂e, tame skaičiuje kuro deginimo sektoriuje 12,037 Mt CO₂e.

Pagal paskutinius turimus patikslintus duomenis, Lietuvos šiltnamio dujų taršos 2004 metais inventorių, parengtą 2006 metais, išmestas į atmosferą šiltnamio dujų kiekis 2004 m. siekė 20,193 Mt CO₂e, tame skaičiuje kuro deginimo sektoriuje 12,222 Mt CO₂e.

Lent. 1 Šiltnamio dujų emisijos pagal Lietuvos šiltnamio dujų taršos 2004 metais inventorių, parengtą 2006 metais, MtCO₂e

CO ₂ e (mln.t)	CO ₂	Kitos šiltnamio dujos	Visos šiltnamio dujos
Energetikos įmonės (kuro deginimas)	5,636	0,055	5,691
Pramonės įmonės ir statyba (kuro deginimas)	1,199	0,019	1,218
Transportas (kuro deginimas)	3,887	0,080	3,967
Kitas kuro deginimas	1,144	0,202	1,346
Pramonės įmonės ir statyba (procesai)	1,456	1,762	3,218
Žemės ūkis (fermentacija, mėšlo apdirbimas, ŽŪ paskirties žemė)	0,000	3,031	3,031
Nuotėkos (nafta ir gamtinės dujos)	0,025	0,237	0,262
Atliekos (kietų atliekų laikymas, nuotėkų apdirbimas, atliekų deginimas)	0,000	1,459	1,459
Žemės naudmenų paskirties keitimo ir miškininkystė (ŽNPKM)	4,355	0,000	4,355
Iš viso be ŽNPKM	13,348	6,845	20,193

Rengiant apyvartinių taršos leidimų paskirstymo planą 2005-2007 metams, apyvartiniai taršos leidimai buvo suteikti 93 įrenginiams. Iš jų 89 įrenginiams apyvartiniai taršos leidimai bus suteikiami ir 2008-2012 metams, 3 įrenginiai nutraukė veiklą.

Be šių įrenginių, papildomai apyvartiniai taršos leidimai 2008-2012 metams bus suteikiami 45 įrenginiams::

- kurie savo veiklą pradėjo tarp 2003.01.01 ir 2006.06.30 (nauji įrenginiai)
- įrenginiai, kuriose vykdoma veikla atitinka direktyvos 2003/87 priede I numatytas veiklas, bet jų gamybos apimtis yra mažesnė nei numatyta direktyvos I priede, jei įrenginio veiklos vykdytojas pareiškia pageidavimą

Iš viso apyvartiniai taršos leidimai šiame nacionaliniame apyvartinių taršos leidimų paskirstymo plane bus suteikiami 134 įrenginiams. Šių įrenginių sąrašas yra pateikiamas 0 skyriuje. Įrenginiams, savo veiklą pradėjusiems po 2006.06.30, apyvartiniai taršos leidimai bus suteikiami, kaip naujiems įrenginiams, naudojant principus, išdėstytus 6.2 skyriuje.

2008-2012 metų laikotarpiu į ES prekybos apyvartiniais taršos leidimais sistemą įtrauktų įrenginių CO₂ išmetimai 2004 metais sudarė **6,705 Mt**. Tai sudarė **33,2 %** visų Lietuvoje įvertintų šiltnamio dujų emisijų. 2002-2005 metų laikotarpyje šių įrenginių vidutiniai CO₂ išmetimai sudarė **6,534 Mt**.

Vertinant CO₂ taršą įrenginiuose buvo naudojami priimti emisijų faktoriai, oksidacijos koeficientai ir kuro šiluminės vertės.

Lent. 2 Naudojami skirtingų kūrų šiluminės vertės, emisijų faktoriai ir oksidacijos koeficientai

	vnt	Žemutinė šiluminė vertė	Emisijų faktorius	Oksidacijos koeficientas	Bendras taršos faktorius
		GJ/vnt	t CO ₂ /TJ		t CO ₂ /vnt
Gamtinės dujos	tūkst. nm ³	33,49	56,9	0,995	1,896
Mazutas	t	39,98	78,0	0,995	3,103
Akmens anglis	t	25,12	95,0	0,990	2,363
Dyzelinas, kiti lengvi naftos produktai	t	42,78	74,0	0,995	3,150
Skalūnų alyva	t	73,3	74,0	0,995	5,397
Durpės	t	11,72	102,0	0,990	1,183
Biokuras	ktm	8,2	0,0	0,990	0,000
Atidirbę tepalai	t	41,9	95,0	0,995	3,961
Orimulsija	t	27,63	78,0	0,995	2,144
Biodujos	t	0,02	0,0	0,995	0,000
Suskystintos dujos	t	46,46	65,0	0,995	3,005
Naftos koksas	t	32,65	100,8	0,990	3,258
Padangos	t	31,814	73,3	0,990	2,309

Aukščiau pateikti faktoriai buvo naudojami visais atvejais, išskyrus tuos atvejus, kai įrenginio veiklos vykdytojai pateikė individualius faktorius, atitinkančius patikslintus faktorius, naudojamus jų patvirtintose šiltnamio dujų taršos monitorinio ataskaitose už 2005 metus.

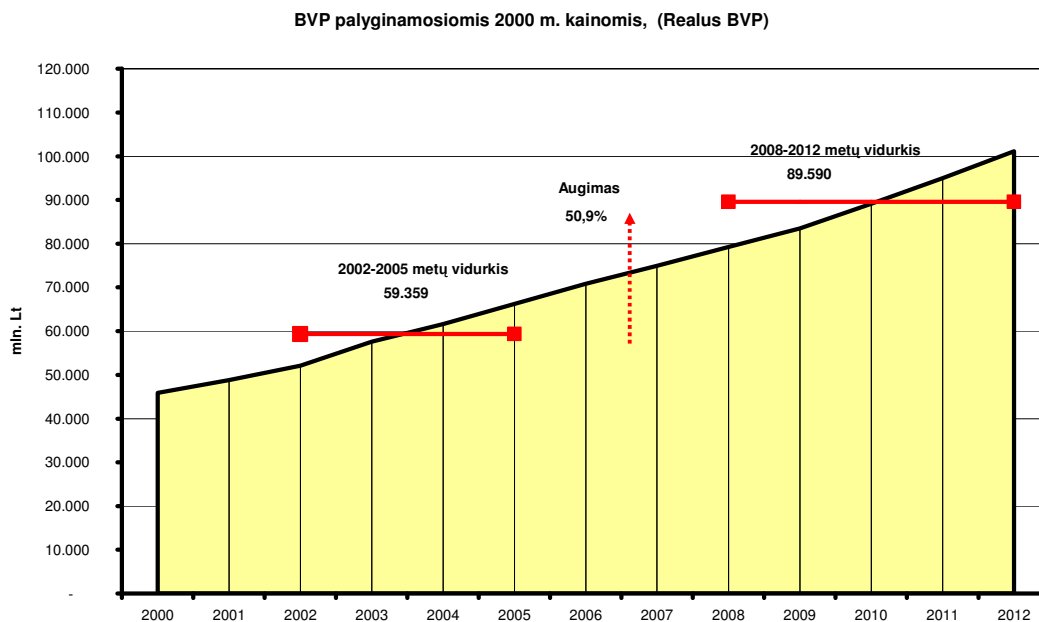
Vertinant šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimų kiekių kitimo tendencijas 2008-2012 metų laikotarpiu atsižvelgiama į:

- Buvusį ir numatomą ekonomikos vystymąsi, BVP augimą

Lent. 3 Buvęs ir numatomas BVP augimas

Metai	BVP 2000 m. kainomis, mln. Lt	Pokytis, palyginti su ankstesniu laikotarpiu, %	Informacijos šaltinis
2000	45.867		Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos vyriausybės, Dokumento atnaujinimo data: 2006 03 01
2001	48.802	6,4%	
2002	52.097	6,8%	
2003	57.568	10,5%	
2004	61.586	7,0%	
2005	66.185	7,5%	
2006	70.818	7,0%	LR Finansų ministerija, Lietuvos ekonominių rodiklių projekcijos 2005–2008 metams, projekcijų perspektyvos atnaujintos 2006.04.28
2007	74.925	5,8%	
2008	79.271	5,8%	
2009	83.472	5,3%	
2010	89.149	6,8%	Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtros iki 2015 metų ilgalaikė strategija. Vilnius, 2002 m
2011	94.943	6,5%	
2012	101.115	6,5%	

Pav. 1 Buvęs ir numatomas BVP augimas

2002-2005 metų laikotarpyje vidutinis metinis BVP 2000 metų kainomis buvo 59,36 mlrd. Lt, 2008-2012 metų laikotarpiu vidutinis metinis BVP 2000 metų kainomis bus 89,59 mlrd. Lt, t.y. 50,9% didesnis, nei 2002-2005 metų laikotarpiu.

- Numatomą elektros energijos vartojimo augimą 5,65% per metus iki 2010 metų ir 3,21% per metus nuo 2011 metų¹.
- Numatomą Ignalinos AE uždarymą 2009 metų pabaigoje ir su tuo susijusį elektros energijos eksporto sumažėjimą, elektros energijos importo padidėjimą ir didesnę šiluminių elektros jėgainių apkrovimą.
- Numatomą elektros energijos, generuojamos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, kiekio augimą nuo vidutiniškai 0,41 TWh 2002-2005 metais iki 0,995 TWh 2009 metais (pagal elektros energijos, kuriai gaminti naudojami atsinaujinantys ir atliekiniai energijos ištekliai, gamybos ir pirkimo skatinimo tvarkoje numatytą didžiausią el. energijos iš atsinaujinančių išteklių apimtį, kuriai taikoma pirkimo skatinimo tvarka, vykdančią ES 2001/77/EC direktyvą) ir 1,15 TWh 2012 metais.
- Vykdančią ES direktyvų 2001/80/EC, 2001/81/EC, 1999/32/EC reikalavimus, Vilniaus, Mažeikių ir Lietuvos elektrinėse planuojama įrengti sieros oksidų šalinimo iš degimo produktų įrenginius ir kartu su gamtinėmis dujomis deginti pigiausią kurą – mazutą ir orimulsiją. Kitose jėgainėse numatomas vyraujantis kuras – gamtinės dujos.
- Numatomos laipsniškos investicijos į naujus kogeneracijos įrenginius bei dabartinių elektros generavimo įrenginių modernizavimą 2005-2007 metais, padidinant vidutinį elektros energijos generavimo efektyvumą šiluminėse elektrinėse. Iki 2012 metų numatoma, kad papildomai CŠT ir pramonės įmonėse bus įrengta kogeneracinių jėgainių, kurių bendroji galia sieks 257 MW, jos per metus generuos 1,03 TWh elektros energijos. Iš viso 2012 metais kogeneracinėse jėgainėse bus generuojama 6,50 TWh elektros energijos, tai yra 37,5% viso šalies vidaus poreikio².
- Iš viso, įgyvendinant ES direktyvas, įvertintas baziniame scenarijuje, CO₂ tarša ATL prekyaujančiame sektoriuje sumažėja apie sumažės 17,37 Mt, tai yra 3,47 Mt per metus (žr. skyrių 6.3.1)
- EK direktyvų ir taršos mažinimo priemonių įgyvendinimą kituose sektoriuose. Tai leistų sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas apie 0,655 Mt per metus, tai yra apie 3,275 Mt per visą 2008-2012 metų laikotarpį (žr. skyrių 6.3.2) ,.
- Numatomą pramonės plėtrą ir su tuo susijusius didesnius šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) išmetimų kiekius, įvertinant pramonininkų konfederacijos, pramonės įmonių pateiktas prognozes, įvertintas LR ūkio ministerijos (žr. 3 skyrių) Atskirai įvertintos naftos perdirbimo pramonės, cemento gamybos pramonės ir keramikos, plytų ir stiklo gamybos pramonės augimo prognozės.

Įmonių, kurių įrenginiai dalyvauja ATL prekybos sistemoje prognozėmis, dabar esamų įrenginių CO₂ emisijos 2008-2012 metų laikotarpyje pagal bazinį scenarijų sudarys apie 79,7 Mt CO₂. Tai yra vidutiniškai 15,93 Mt CO₂ per metus. Taip pat numatoma, kad papildomai apie 9,8 Mt CO₂ (tai yra vidutiniškai 1,95 Mt CO₂ per metus) išmes nauji įrenginiai, savo veiklą pradėję po 2006 metų birželio 30-os dienos. Dėl bendro įgyvendinimo projekto vykdymo Lietuvoje ATL prekybos įrenginių CO₂ tarša 2008-2012 metų laikotarpyje sumažės apie 1,21 Mt CO₂. (Tai yra vidutiniškai 0,24 Mt CO₂ per metus).

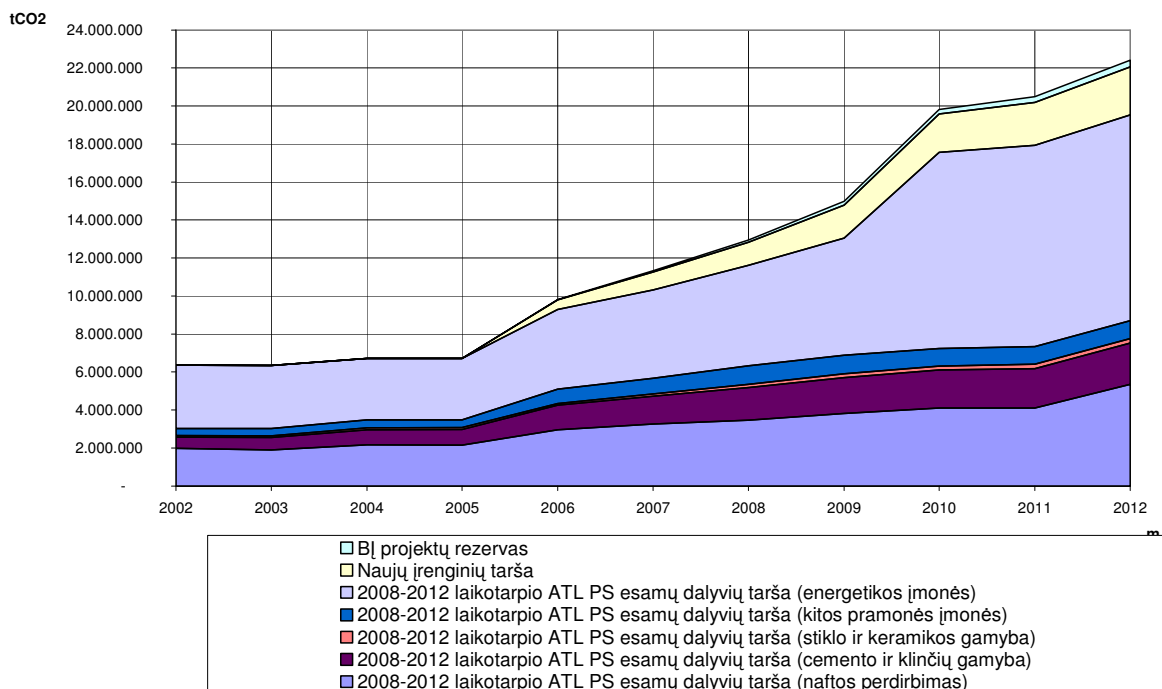
Iš viso, neįgyvendinus bendro įgyvendinimo projektų, ATL prekybos sistemoje dalyvaujančių įrenginių prognozuojama tarša 2008-2012 metų laikotarpyje bazinio scenarijaus atveju sudarys apie 90,65 Mt CO₂. Tai yra vidutiniškai 18,13 Mt CO₂ per metus.

¹ „Energy supply option“. IAEA 2004 Greito augimo scenarijus (kuris atitinka BVP augimą 7,0% iki 2010 metų ir 3,0% nuo 2011 metų, t.y labiausiai atitinka prognozuojamą ekonomikos augimo scenarijų)

² Esamų elektrinių operatorių pateiktomis prognozėmis ir studija „Didelio naudingumo kogeneracijos potencialo Lietuvoje analizė LR Ūkio ministerija 2006“

Šios prognozės toliau yra laikomos bazine (business as usual) taršos prognoze. Pagal ją, ATL prekybos sistemoje dalyvaujančių įrenginių prognozuojama tarša 2008-2012 metų laikotarpyje sudarytų apie **38,7%** Lietuvos Kioto protokolo įsipareigojimuose numatyto šiltnamio dujų didžiausio išmetamo kiekio.

Pav. 2 Numatoma į ATL prekybos sistemą įtrauktų įrenginių tarša (bazinis „business as usual“ scenarijus)

Yra numatyta, kad, apyvartinių taršos leidimų prekyboje dalyvaujantiems įrenginiams 2008-2012 laikotarpiu per penkis metus bus iš viso ex ante būdu paskirstyta **46,41 Mt** apyvartinių taršos leidimų, tai yra vidutiniškai **9,28 Mt** per metus.

Dar **9,76 Mt** bus patalpinta į rezervą naujiems įrenginiams. Iš šios rezervo apyvartiniai taršos leidimai bus suteikiami tik atsiradusiems naujiems įrenginiams. Jei pasibaigus 2008-2012 metų laikotarpiui rezerve naujiems įrenginiams liks neišnaudotų apyvartinių taršos leidimų, jie bus panaikinti. Jei rezerve naujiems įrenginiams apyvartinių taršos leidimų neliks, rezervas galės būti papildytas apyvartiniais taršos leidimais, skirtais rezervui „Su Ignalina AE uždarymu susijusiame rezerve“ arba numatytais parduoti aukcione. Nesant tokios galimybės, vėliau atsiradę nauji įrenginiai turės įsigyti apyvartinius taršos leidimus rinkoje. Daugiau informacijos apie apyvartinių taršos leidimų skyrimą naujiems įrenginiams yra 6.2 skyriuje.

Dar **1,21 Mt** bus patalpinti į bendro įgyvendinimo projektų rezervą. Iš bendro įgyvendinimo projektų rezervo apyvartiniai taršos leidimai bus naikinami, Lietuvoje įgyvendinus bendro įgyvendinimo projektus, mažinančius taršą apyvartinių taršos leidimų prekyboje dalyvaujančiuose įrenginiuose.

Lietuvoje įgyvendinant bendro įgyvendinimo projektus, kurių rezultatas yra elektros energijos vartojimo mažėjimas arba elektros energijos generavimas, kas netiesiogiai mažintų generuojamos elektros energijos kiekius įrenginiuose, dalyvaujančiuose apyvartinių taršos leidimų prekyboje, siūloma naudoti taršos faktorių, lygų **0,634 t CO₂/MWh** elektros energijos. Tai atitinka vidutinę Lietuvos elektrinės taršą, tenkančią vienai generuotos elektros energijos MWh. Lietuvos elektrinė yra įrenginys, kurio generuojamos elektros energijos kintami kaštai yra patys didžiausi, todėl mažėjant elektros energijos poreikiui rinkoje, visų pirma mažėtų šios elektrinės apkrovimas.

Dar **2,32 Mt** apyvartinių taršos leidimų (tai yra 0,47 Mt per metus) bus parduodami aukciono būdu.

Iš viso yra numatoma paskirstyti **59,70 Mt** apyvartinių taršos leidimų. Tai yra **11,94 Mt** per metus. 2005-2007 metų laikotarpiu metinis paskirstomų apyvartinių taršos leidimų kiekis buvo 12,265 Mt. **2008-2012 metų laikotarpiu metinis paskirstomų apyvartinių taršos leidimų kiekis yra 2,7% mažesnis, nei vidutinis metinis paskirstomų apyvartinių taršos leidimų kiekis 2005-2007 metų laikotarpiu, nors ATL yra paskirstomi ne 93 įrenginiams, kaip 2005-2007 metais, o 134 įrenginiams.**

Papildomai 23,57 Mt apyvartinių taršos leidimų yra patalpinama į „Su Ignalinos AE uždarymu susijusį rezervą“. Iš šio rezervo apyvartiniai taršos leidimai bus paskirstomi įrenginiams, de-facto ženkliai padidinantiems elektros energijos gamybą, kompensuojant Ignalinos AE uždarymo įtaką.

Lent. 4 Apyvartinių taršos leidimų kiekis, paskirstomas 2008-2012 m., kt CO₂

	2002-2005 metų metinės taršos vidurkis, Mt	2008-2012 metų prognozuojama tarša (business as usual), Mt /metinis vidurkis Mt	Augimas (kartais)	Siūloma suteikti ATL (mln)
Naftos perdirbimo sektorius	2,05	20,84 / 4,17	2,04	15,39
Cemento ir klinčių gamybos sektorius	0,72	9,84 / 1,97	2,73	8,34
Stiklo ir keramikos gamybos sektorius	0,09	1,03 / 0,21	2,33	0,71
Kiti pramonės įrenginiai	0,40	4,78 / 0,96	2,41	2,56
Energetikos sektoriaus įrenginiai	3,28	43,17 / 8,63	2,63	19,41
Naujų įrenginių rezervas	-	9,76 / 1,95		9,76
BĮ projektų rezervas	-	1,20/ 0,24		1,21
Paskirstoma aukciono būdu				2,32
Iš viso:	6,55	90,65 / 18,13	2,77	59,70

Su Ignalinos AE uždarymu susijęs rezervas				23,57
Iš viso (su Ignalinos uždarymu susijusiu rezervu):				83,27

Iš su Ignalinos AE uždarymu susijusio rezervo ATL bus suteikiami įrenginiams, generuojantiems elektros energijos daugiau, nei 1,385 juose vidutiniškai generuoto elektros energijos kiekio 2002-2005 metų laikotarpyje. Čia 1,385 yra koeficientas, įvertinantis elektros poreikio augimą Lietuvoje. Šie ATL bus suteikiami metams pasibaigus (ex-post).

Numatoma rengti aukcionus, kurių metu bus paskirstyta **2,79%** bendro apyvartinių taršos leidimų kiekio (neskaitant). Pajamos iš apyvartinių taršos leidimų pardavimo bus panaudotos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos administravimo išlaidoms padengti bei skatinti šiltnamio dujų išmetimų mažinimą. Bus parengta pajamų iš aukciono, parduodant apyvartinius taršos leidimus, panaudojimo šiltnamio dujų išmetimų mažinimui tvarka.

Apyvartinių taršos leidimų aukcionus rengs Lietuvos įgaliotos struktūros, jie bus atviri visiems galimiems pirkėjams.

Kiti ATL įmonėms bus suteikiami iš anksto (ex-ante), kiekvienais metais vienodais kiekiais.

Vertinant bendrą paskirstomų apyvartinių taršos leidimų kiekį skirtingoms ūkio šakoms atsižvelgiama į technines taršos mažinimo galimybes (žr. skyrių 5.1).

Vertinant bendrą paskirstomų apyvartinių taršos leidimų kiekį skirtingoms ūkio šakoms taip pat atsižvelgiama į ES direktyvas, kurių įgyvendinimas daro įtaką taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis kiekiui (žr. skyrių 6.3).

Skirtumas tarp bazinio scenarijaus (business as usual) taršos ir suteikiamų ATL kiekio sudaro **7,38 Mt**. Tai yra **8,9%** viso suteikiamų ATL kiekio. Numatoma, kad tokį taršos sumažinimą įmonės galės pasiekti, įdiegus priemones, mažinančias šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimų kiekius sektoriuje, pasirenkant brangesnį, bet mažiau CO₂ išmetantį kurą, intensyviau investuojant į efektyvesnį energijos generavimą, perdavimą ir vartojimą arba įgyvendindamos bendro įgyvendinimo projektus iš švarios plėtros projektus kitose šalyse.

Pastaruoju atveju iki **8,9%** visų įrenginių, dalyvaujančių ATL prekybos sistemoje, metų pabaigoje atsisakomų ATL kiekio galės būti pakeisti patvirtintais išmetamų šiltnamio dujų sumažinimo vienetais (PTMV) ar išmetamų teršalų (šiltnamio dujų) sumažinimo vienetais (TMV), keičiant vieną PTVM arba TMV į vieną ATL.

Draudžiama ATL keisti PTMV ir TMV, jeigu jie gauti iš branduolinių objektų veiklos arba iš žemės naudmenų paskirties keitimo ir miškininkystės veiklos.

Numatoma, kad visa vidutinė metinė šiltnamio dujų tarša Lietuvoje 2008-2012 metais bus **28,49 Mt**. Tai yra **60,8%** nuo Lietuvos įsipareigojimų, prisiimtų Kioto protokole. ATL prekybos sistemoje dalyvaujančių įrenginių tarša sudarys apie **57,6%** visos taršos. Ši dalis padidėja visų pirma dėl Ignalinos AE uždarymo ir didesnio šiluminių elektrinių apkrovimo po 2010 metų.

Numatoma įdiegti priemones, mažinančias šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimų kiekius sektoriuje, kurio neapima apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema:

- Laipsniškas ES direktyvos 2003/96/EC įgyvendinimas, įvedant taršos energijos mokesčius degalams, kurui bei elektros energijai, leis padidinti energijos vartotojų motyvaciją mažinti energijos vartojimą transporto ir energetikos sektoriuose.

- Vykdamas ES biodegalų direktyvą 2003/30/EC, platesnis biodegalų naudojimas, suteikiant Biokuro įstatyme numatytas mokesčių lengvatas biodegalų vartotojams ir gamintojams, padidinant biodegalų dalį transportui naudojamame kure iki 2% 2005 metų pabaigoje bei iki 5,75% 2010 metų pabaigoje ir sumažinant santykinius CO₂ išmetimų kiekius transporto sektoriuje.
- Išmetimų kiekių transporto sektoriuje mažinimo direktyvos (Direktyvos 70/220/EC ir 99/94/EC) įgyvendinimas, mažinant santykinę taršą transporto sektoriuje.
- Lietuvos būsto strategijos įgyvendinimo programos vykdymas, didinant šilumos vartojimo gyvenamajame sektoriuje efektyvumą ir šiuo tikslu taip pat panaudojant ES struktūrinių fondų lėšas. 2006 01 04 įsigalioja pastatų direktyva 2002/91/EC, numatanti reguliarių pastatų sertifikavimą. Šios priemonės leis padidinti pastatų šildymo efektyvumą.
- Vykdamas direktyvos 2002/91/EC 8 skyriaus reikalavimus ir įgyvendinant direktyvą 92/42/EEC dėl reikalavimų katilams, patenkantiems į ES rinką, numatoma reguliari nedidelių (nuo 20 kW) katilinių, naudojančių išskastinį kurą, inspekcija. Šios priemonės leis padidinti vidutinį kuro deginimo nedidelėse katilinėse efektyvumą.
- Taršos Integruotos Prevencijos ir Kontrolės (TIPK) leidimuose numatomų reikalavimų energijos vartojimo efektyvumui didinti taikymas leis padidinti energijos vartojimo efektyvumą tuose ūkio sektoriuose, kurie neįeina į apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą.
- ES direktyvų, numatančių efektyvesnę sąvartynų tvarkymą (1999/31/EC, 91/271/EC, 75/439/EC) įgyvendinimas, mažinant šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimų kiekius sąvartynuose ir efektyvesnę atliekų panaudojimą.
- Direktyvų 79/530/EC, 79/531/EC, 96/57/EC, 2000/55/EC įgyvendinimas, skatinant efektyvesnę energijos vartojimą namų ūkiuose.

Šių priemonių įgyvendinimas leis sumažinti ŠESD išmetimų kiekius apie **0,655 Mt** per metus, detalus aprašymas 6 skyriuje.

3. APYVARTINIŲ TARŠOS LEIDIMŲ KIEKIO PASKIRSTYMAS SKIRTINGOMS ŪKIO ŠAKOMS

3.1. Apyvartinių taršos leidimų paskirstymo skirtingoms ūkio šakoms principai

Apyvartiniai taršos leidimai yra paskirstomi dviem etapais. Visų pirma yra nustatomi atskiriems ūkio sektoriams, tada apyvartiniai taršos leidimai yra paskirstomi skirtingiems sektorių įrengimams.

Apyvartiniai taršos leidimai paskirstomi atskirai šioms ūkio šakoms (sektoriams):

- Cemento ir kalkių gamybos sektorius;
- Naftos perdirbimo sektorius;
- Stiklo, plytų ir keramikos gamybos sektorius;
- Pramonės įmonių, deginančių kurą energijai savo poreikiams generuoti sektorius;
- Energetikos sektorius (Elektros energijos generavimas ir pardavimas; šilumos generavimas ir pardavimas).

Kiekvienam sektoriui yra nustatomas skirtingas CO₂ taršos mažinimo techninis potencialas ir augimo potencialas, atsižvelgiant į vyraujančias rinkos tendencijas, galimybes sumažinti taršą, tenkančią skirtingų tipų produkcijai.

Kiekvienas įrenginys yra priskiriamas tik vienam iš sektorių. Vėliau visiems vieno sektoriaus įrenginiams apyvartiniai taršos leidimai yra paskirstomi, taikant visiems vienodus metodus.

3.2. Cemento ir kalkių gamybos sektorius

Cemento ir kalkių gamybos sektorių Lietuvoje sudaro du įrenginiai: AB „Akmenės cementas“ priklausanti cemento gamykla, esanti Naujojoje Akmenėje ir AB „Naujasis kalcitas“ priklausančios kalkių gamybos krosnys Naujojoje Akmenėje.

AB „Akmenės cementas“ yra didžiausia cemento gamintoja Baltijos šalyse ir vienintelė Lietuvoje. Didžioji dalis įmonės produkcijos parduodama Lietuvoje. Eksporto rinkas sudaro Latvija, Suomija ir Rusijos Kaliningrado sritis.

AB "Akmenės cementas" gamybiniai pajėgumai yra 2,4 milijonai tonų cemento per metus. Bendrovė pati pasigamina klinkerį, reikalingą cemento gamybai. Dėl aukštos žaliavų drėgmės AB "Akmenės cementas" naudojamas šlapias gamybos būdas. Klinkerio gamybai naudojamos vietinės žaliavos (klintys ir molis). Būtiną cemento gamybai gipsas yra importuojamas iš Latvijos.

AB "Akmenės cementas" yra pagrindinis cemento, naudojamo Lietuvoje, gamintojas. Taip pat AB "Akmenės cementas" turi nusistovėjusias eksporto rinkas: Latviją, Suomiją ir Kaliningrado sritį.

Lent. 5 AB „Akmenės cementas“ cemento pardavimai (tūkst. t)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Pardavimai Lietuvoje	372	388	500	541	788	991	1172	1313	1404	1475	1548
Eksportas	227	212	239	293	323	356	387	407	423	434	446
T.sk Latvijoje					120	144	169	185	197	205	215
T.sk. Suomijoje					172	172	172	172	172	172	172
T.sk Rusijoje					30	39	46	50	54	56	59
IŠ VISO	599	599	738	834	1111	1346	1559	1720	1827	1908	1994

2005 metais AB "Akmenės cementas" per metus pagamino 822.276 ir pardavė 833.844 tonų cemento. Šis cemento kiekis buvo pagamintas dirbant dviem technologinėmis linijomis.

Klinkerio gamybai AB "Akmenės cementas" naudoja trijų rūšių kurą: anglį, naftos kokšą ir mazutą. 2006 metų birželio mėnesį AB "Akmenės cementas" užbaigs investicijas į antrą anglių malūną. Tuomet dvi AB "Akmenės cementas" technologinės linijos galės dirbti anglimi arba anglies ir naftos kokso mišiniu, trečia linija galėtų dirbti anglies ir mazuto mišiniu, ketvirta - mazutu.

2007-2008 metais bendrovė planuoja tęsti investicijas į kuro sąnaudų mažinimą, bei esamų įrengimų efektyvesnį išnaudojimą. Taip pat šiuo metu AB "Akmenės cementas" analizuoja investicijų galimybę pereiti prie sauso cemento gamybos būdo, statant naują 1,5 mln. tonų per metus našumo cemento gamybos liniją. Planuojama investicijų suma ~ 87 mln. EUR. Galima investicijų pradžia – 2008 metais, pabaiga - 2012 metais. Šios investicijos leistų AB "Akmenės cementas" ženkliai sumažinti kuro sąnaudas, išlaikyti esamus gamybinius pajėgumus ir atsisakyti dviejų seno tipo technologinių linijų.

Vertinant cemento rinkos augimo tendencijas Lietuvoje, buvo remtasi Europos Komiteto prie LRV užsakymu EKT grupės 2002 metais atlikta Lietuvos integracijos į ES poveikio analize, cemento suvartojimo vienam gyventojui Europos Sąjungoje statistika. Taip pat buvo remtasi COWI Baltic, Cowi ir Nord LB analitikų 2006 metais atlikta studija "Statybų (cemento gamybos) rinkos raidos tendencijos Lietuvoje 2008 – 2012 metais".

Cemento gamybos ir eksporto perspektyvos yra glaudžiai susijusios su Lietuvos ir kaimyninių šalių statybų sektoriaus plėtra. Paskutinių trijų metų statistiką patvirtina dinamišką šios veiklos vystymąsi Lietuvoje - atliktų statybos darbų pokyčiai palyginamosiomis kainomis sudarė 27,9 proc. 2003 m., 7,3 proc. – 2004 m. ir 11,3 proc. - 2005m.) Gan išpūdingas statybų kilimas užfiksuotas ir aplinkinėse rinkose: 2005 m. statybos Latvijoje išaugo 15,5 proc., Kaliningrado srity – 17 proc. (palyginamosiomis kainomis).

EKT grupės atliktoje Lietuvos integracijos į Europos Sąjungą poveikio analizėje buvo naudojamas makroekonominis modeliavimo būdas, įvertinant integracijos į ES poveikį atskiriems šalies ekonomikos sektoriams. Šioje analizėje buvo paskaičiuota, kiek papildomai pridėtinės vertės bus sukuriama Lietuvos statybos sektoriuje, Lietuvai įstojus į ES. Buvo prognozuojama, kad 2004 metais dėl stojimo į ES BVP statybos sektoriuje sukuriama pridėtinė vertė papildomai išaugs 443 mln.Lt, 2005 metais -516 mln.Lt, 2006 metais – 580 mln.Lt, 2007 metais – 587 mln.Lt. Faktiniai duomenys atspindi tokį BVP augimą statybos sektoriuje 2004 metais - 416,6 mln. Lt, 2005 metais –762,5 Lt

Statyboms teigiamos įtakos turi tiek bendras šalies ūkio plėtros paspartėjimas, Lietuvai įstojus į ES, tiek ir ES struktūrinių fondų lėšos, ateinančios į šalį.

Vienas iš pagrindinių rodyklių, matuojančių statybų aktyvumą yra atlikti statybos darbai, tenkantys vienam šalies gyventojui. Dažniausia, minėtas rodiklis yra didesnis sparčiai besiplėtojančiose šalyse, kur paklausą tiek gyvenamajai tiek negyvenamajai statybai būna itin aukšta. Natūralu, kad, sparčiai vystantis statyboms, didėja ir cemento suvartojimas. Kaip matyti iš žemiau pateiktos lentelės, cemento suvartojimo dinamika Lietuvoje (taip pat ir kitose Baltijos šalyse) didžiąja dalimi atspindi statybų sektoriaus plėtros dinamiką.

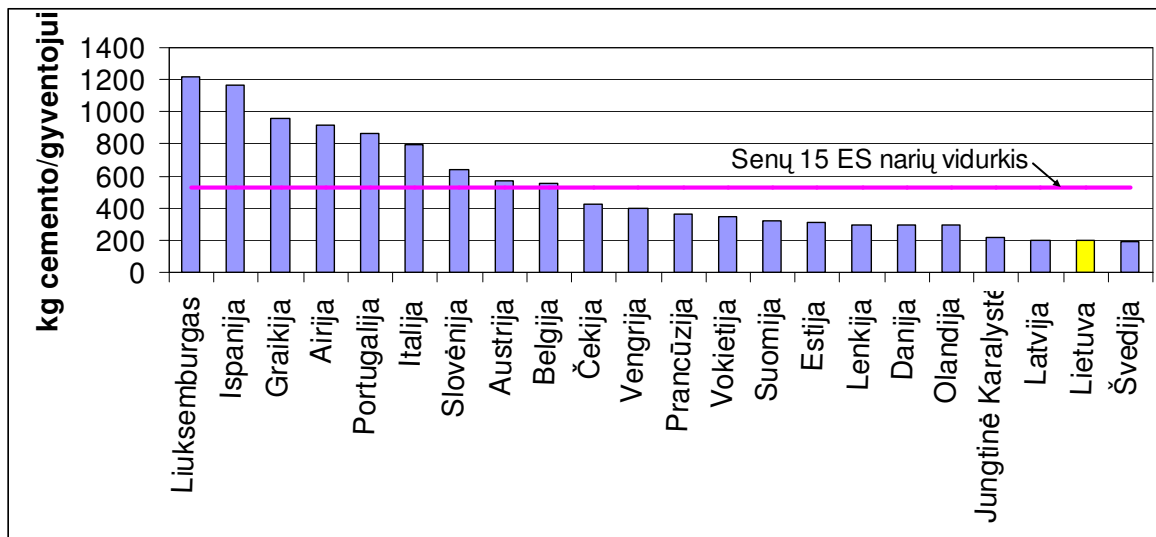
Lent. 6 Cemento suvartojimas kg/vienam gyventojui

Metai	Lietuva	Latvija	Estija
2002	143	132	239
2003	172	169	279
2004	197	200	311
2005	224	262	379

Nepaisant gan išpūdingo augimo, cemento suvartojimas vienam gyventojui Lietuvoje, lyginant su ES šalį atitinkamu rodikliu, išlieka beveik tris kartus mažesnis. O jei palygintume su atskirų

šalių cemento suvartojimu, tokių kaip Airija, Portugalija t. y. šalimis, kuriose vyksta statybų bumai, tai cemento suvartojimas Lietuvoje vienam gyventojui yra mažesnis nuo 4,5 iki 6 kartų. Taip pat cemento vienam gyventojui sunaudojama mažiau nei kaimyninėje Estijoje ir Latvijoje.

Pav. 3 Cemento suvartojimas kg/vienam gyventojui ES šalyse 2004 metais

Apibendrinant, statybos plėtros perspektyvos vidaus rinkoje yra vertinamos kaip teigiamos. Paspirtėjęs ekonomikos augimas, Lietuvai įstojus į ES, išaugusios NT kainos, ES struktūrinių fondų parama, ateinanti į šalį, turėtų stimuliuoti statybų sektoriaus plėtrą Lietuvoje. Atitinkamai, turėtų augti paklausa cementui. Todėl 2008-2012 metais prognozuojamas žymus cemento suvartojimo augimas Lietuvoje.

Laukiama, kad cemento rinka Lietuvoje didės kasmet:

- 2006 metais 20 %,
- 2007 metais 20%,
- 2008 metais. 17 %,
- 2009 metais 12 %,
- 2010 metais 7 %,
- 2011 metais 5 %
- 2012 metais 5 %

Atitinkamai AB „Akmenės cementas“ pardavimai Lietuvoje dėl importuoto lyginamojo svorio sumažėjimo didės iki:

- 2006 metais 46 % ,
- 2007 metais - 26 %,
- 2008 metais -18 %,
- 2009 metais -12 % ,
- 2010 metais -7%,
- 2011 metais - 5 %,
- 2012 metais -5 %

Lent. 7 Prognozuojamas cemento suvartojimas kg/vienam gyventojui Lietuvoje 2006-2012 metais

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lietuva	269	323	377	423	452	475	499

Šiuo metu apie 30 % Lietuvoje pagaminamo cemento yra eksportuojama. Pagrindinės eksporto rinkos yra Latvija Respublika, Suomija ir Kaliningrado sritis (Rusija).

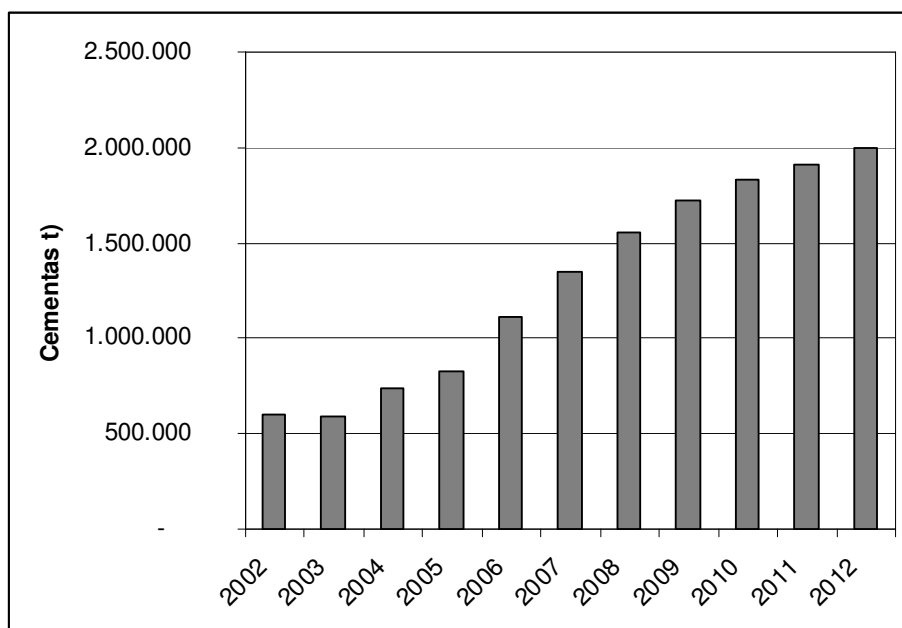
Latvijos rinkoje AB „Akmenės cementas“ parduoda apie 10 % viso savo pagaminamo cemento kiekio. Ši rinka savo apimtimi yra mažesnė, tačiau vystymosi prognozėmis bei kainų lygiu, ji yra artimiausia Lietuvos rinkai. Šiuo metu visose trijose Pabaltijo valstybėse - Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje - pastebimos panašios arba labai artimos ūkio ir statybos sektoriaus vystymosi tendencijos. Tai bendras BVP augimas ir tame tarpe spartesnis statybos sektoriaus augimas. Prognozuojama, kad AB „Akmenės cementas“ pardavimai Latvijoje kasmet didės panašiu procentu kaip Lietuvoje,

Suomijos rinkoje AB „Akmenės cementas“ parduoda savo produkcija nuo 1991 metų. Šioje rinkoje AB „Akmenės cementas“ turi pastovių savo pirkėjų ratą, todėl prognozuojama, kad bendros pardavimų apimtys nesikeis ir išliks stabilios. Planuojama, kad kasmet šioje rinkoje bus parduodama apie 172 tūkst. t per metus.

Kaliningrado sritis (Rusija) yra sparčiai besivystanti rinka. AB „Akmenės cementas“ tradiciškai tiekia cementą į šią sritį, nes dėl žaliavos stokos Kaliningrade nėra vietinės cemento gamybos pramonės. Šioje rinkoje vyrauja įvežtinis cementas iš Rusijos, Baltarusijos ir Lietuvos. Prognozuojama, kad dėl ženklaus cemento suvartojimo augimo Rusijoje ir Baltarusijoje, lietuviško cemento dalis šiame regione nemažės.

Augant pardavimams, atitinkamai didės ir cemento gamyba. Planuojama, kad 2008-2012 metais AB „Akmenės cementas“ pilnai išnaudos trijų gamybinių linijų pajėgumus ir iki 2012 metų panaudotos apie 70 % visų esamų gamybinių pajėgumų.

Pav. 4 Cemento gamyba (t/metus)

2002-2005 metais vidutiniškai per metus buvo pagaminama apie 689,1 tūkst. t cemento. 2008-2012 metų laikotarpyje prognozuojama, kad bus pagaminama vidutiniškai 1,801 mln. t cemento per metus, tai yra 2,61 karto daugiau.

Kalkių gamyboje CO₂ emisijos 2005 metais sudarė mažiau, nei 6% viso sektoriaus emisijų. Kalkių gamybos augimas numatomas panašus į cemento gamybos augimas ir susijęs visų pirma

su augančiu statybinių medžiagų poreikiu, numatomo platesnio kalkių panaudojimo ekologijos tikslams ir kelių grunto stabilizavimui.

Siūloma cemento ir kalkių gamybos sektoriui suteikti apyvartinių taršos leidimų skaičių, atsižvelgiant į:

- Vidutines 2002-2005 metų CO₂ emisijas AB „Akmenės cementas“ cemento gamykloje ir AB „Naujasis kalcitas“ kalkių gamybos krosnyje. (0,72 Mt/metus)
- Prognozuojamą cemento ir kalkių gamybos augimą, palyginus 2002-2005 metų laikotarpį ir 2008-2012 metų laikotarpį (2,6 karto)
- Mažesnes CO₂ emisijas, tenkančias 1 t kalkių ir cemento gamybai, diegiant efektyvesnes technologijas ir deginant švaresnį kurą (sumažinant suteikiamą ATL kiekį 7%)
- Suteikiamų ATL kiekį sumažinant 5%, kurie būtų paskirstomi aukciono būdu.

3.3. Naftos perdirbimo sektorius

Naftos perdirbimo sektorių Lietuvoje sudaro vienas įrenginys, AB „Mažeikių nafta“ priklausanti naftos perdirbimo įmonė Mažeikių rajone, Juodeikiuose.

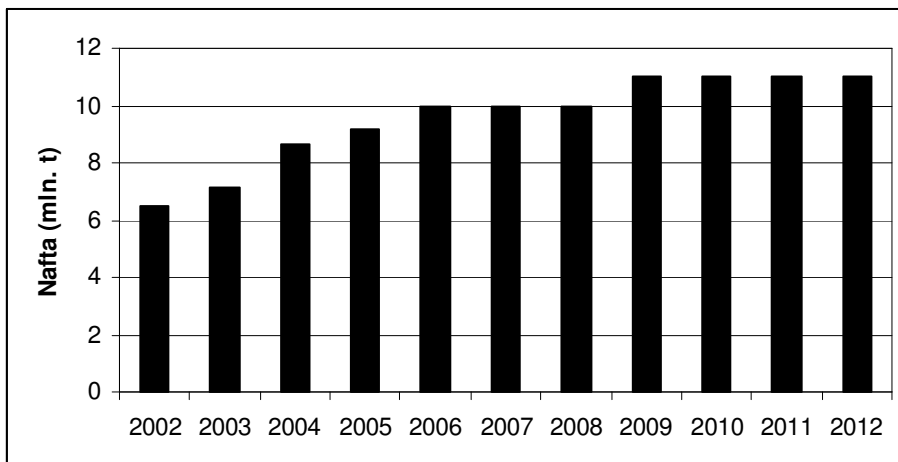
AB „Mažeikių nafta“ (toliau MN) pradėjo savo veiklą 1980 m., pradėjus eksploatuoti 6 milijonų tonų per metus pajėgumo pirminio perdirbimo įrenginį LK-6U. 1984 m. buvo paleistas antras tokio pat tipo 8 milijonų tonų pajėgumo įrenginys bei praplėstas pirmojo įrenginio pajėgumas iki 7 mln. t. Šių pajėgumų užteko Pabaltijo Respublikų bei Kaliningrado srities vartojimo poreikiui patenkinti, be to nežymi produkcijos dalis buvo eksportuojama į Centrinę Europą. Esant tokiai konfigūracijai iš rusiškos (Urals) naftos šviesių naftos produktų (suskystintų dujų, benzino, aviacinio kuro ir dyzelino) buvo įmanoma pagaminti apie 50 masės % nuo perdirbtos naftos, o likusi dalis buvo mazutas. Neturėdama mazuto konversijos į šviesius naftos produktus technologijų, MN neturėjo ateities perspektyvų būti ekonomiškai efektyvia įmone, nes pasauliniu mastu kito naftos produktų pasiūla – paklausa: mazuto poreikis mažėjo, o šviesių naftos produktų poreikis augo, o tai įtakojo pasaulines naftos produktų kainas, dėl kurių blogėjo mazuto pardavimo maržos. Siekiant padidinti MN efektyvumą, 1989 m. buvo pastatytas katalizinio krekingo kompleksas, kurio sudėtyje buvo 4 mln. t. metinio pajėgumo vakuuminio distiliavimo įrenginys, vakuuminio distiliato nusierinimo, katalizinio krekingo, visbrekingo, metiltretbutileterio (MTBE) bei vandenilio gamybos įrenginiai. MN kompleksiškus padidėjo, tačiau išliko didelis pirminių ir konversijos technologijų pajėgumų disbalansas, t.y. pilną perdirbimo ciklą galėjo praeiti tik 8 mln. tonų naftos per metus, o likusi dalis galėjo būti perdirbama nepilnai. MN tokiu režimu dirbti teko tik iki 1992 metų. Perėjimo iš planinės į rinkos ekonomiką laikotarpiu įmonė susidūrė su finansiniais sunkumais apsirūpinant žaliava, kurių pasekoje metinės perdirbimo apimtys sumažėjo iki 3,5 – 6,8 mln. tonų. Ženkliai sumažėjusios perdirbimo apimtys suteikė pilno naftos perdirbimo galimybę, tačiau jos buvo per mažos, kad MN veikla galėtų būti pelninga.

MN veikla tapo pelninga tik nuo 2002 m., po to, kai metinės perdirbimo apimtys viršijo 8 mln. tonų, tačiau didele dalimi šis pelningumo pagerėjimas siejamas su naftos produktų rinkos pasikeitimais, kurie susidarė dėl spartaus Indijos ir Kinijos ekonomikos augimo, įtakojusio ženklų naftos perdirbimo maržų pagerėjimą. Prognozuojama, kad po kelių naftos produktų deficito metų, pasaulinė naftos produktų pasiūla – paklausa pusiausvyra atsistatys, ir aukštų maržų laikotarpis pasibaigs. MN ruošiasi tokioms rinkos permainoms. Šiuo metu įmonė subalansavo savo įrenginių pajėgumus ir jau gali pilnai perdirbti 10 mln. tonų naftos per metus.

Nors maksimalus projektinis įmonės pajėgumas siekia 15 mln. tonų per metus, šiuo metu yra vystoma tolimesnė efektyvumo gerinimo programa, kurios tikslas yra pilno perdirbimo padidinimas tik iki metinio 11 mln. tonų pajėgumo, bei įmonės kompleksiško maksimalizavimas, įdiegiant sunkiųjų likučių sulėtinto koksavimo technologiją. Tai daryti įmonė

verčia ne tik aukščiau paminėti ekonominio efektyvumo didinimo faktoriai, bet ir rinkos reguliavimo mechanizmų taikymas, verčiantis įmones investuoti į naują techniką bei technologijas.

Pav. 5 Lietuvoje naftos perdirbimo sektoriuje perdirbamos naftos prognozės

2002-2005 metais vidutiniškai per metus buvo perdirbama 7,87 mln. t naftos. 2008-2012 metų laikotarpyje prognozuojama, kad bus perdirbama vidutiniškai 10,8 mln. t per metus, tai yra 37,3 % daugiau.

Siekiant pagerinti produkcijos kokybę ir užtikrinti gaminamai produkcijai keliamus griežtesnius reikalavimus (benzinui ribojamas sieros, aromatinių junginių ir olefinų kiekis, dyzelinui - cetano skaičius, sieros ir aromatinių medžiagų kiekis, kūrenamajam mazutui ir laivų kurui – sieros kiekis) įmonė priversta investuoti į naujas (papildomas) technologijas. Tačiau tai kartu didina CO₂ emisijas vienai t naftos perdirbti.

Teisės aktuose numatytų ir numatomų reikalavimų vykdymas MN šiuo metu ir ateityje išlieka reikšmingu įmonės veiklą įtakojančių veiksmu.

MN, siekdama įgyvendinti ES naftos produktų kokybės gerinimo direktyvas 2000 – 2012 m. jau investavo arba planuoja investuoti į šias technologijas:

- a) Izomerizacijos įrenginio (PENEX) statyba – aromatinių angliavandenilių bei benzeno kiekio mažinimas benzinuose;
- b) Katalizinio krekingo benzino nusierinimas – benzino, turinčio sieros ne daugiau kaip 10ppm gamyba;
- c) Dyzelino nusierinimo įrenginių rekonstrukcija - dyzelino, turinčio sieros ne daugiau kaip 10ppm gamybos optimizavimas;
- d) Papildomos produkcijos, gaunamos iš konversijos įrenginių (tokių kaip koksavimas ar kt.) nusierinimas - degalų su sieros kiekiu ne daugiau kaip 10ppm gamyba.
- e) Alkilinimo įrenginio statyba – aromatinių angliavandenilių bei benzeno kiekio mažinimas benzinuose.
- f) Vandenilio gamybos įrenginio išplėtimas - padidėjusio vandenilio kiekio poreikiui tenkinti;
- g) Vakuuminio gazolio hidrovalymo įrenginio rekonstrukcija – katalizinio krekingo žaliavos išvalymas nuo sieros junginių;
- h) Polipropileno įrenginio ir aromatikos komplekso statyba – įmonės produkcijos pelningumo didinimas;

- i) Koksavimo įrenginio statyba – sunkiųjų naftos likučių problemos sprendimas.

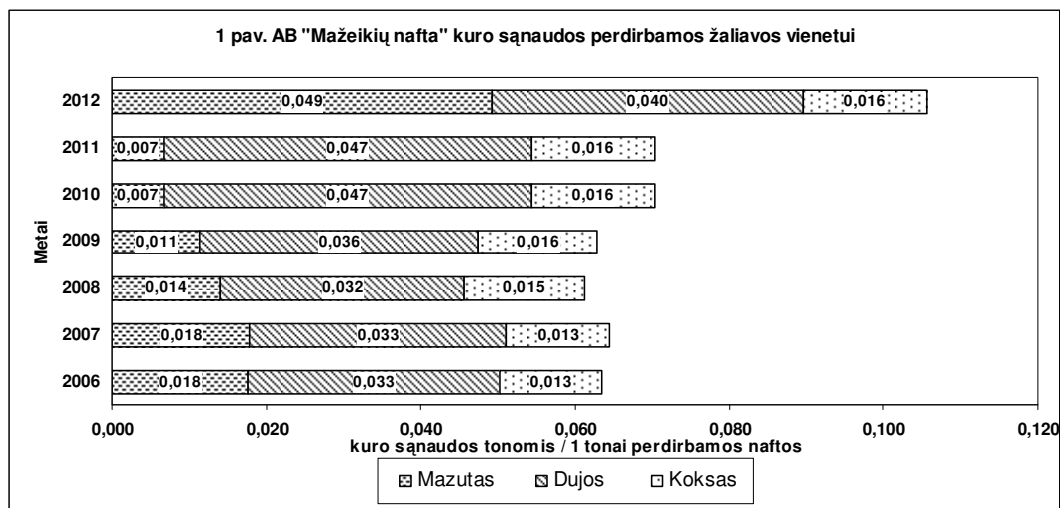
MN, siekdama įgyvendinti ES aplinkosaugos direktyvas, geriausius prieinamus gamybos būdus, jau investavo arba planuoja investuoti į šias technologijas:

- a) Sieros gamybos įrenginių konversijos didinimas;
- b) Hermetiško šviesių naftos produktų užpylimo į geležinkelio cisternas sistemos diegimas su angliavandenilinių garų rekuperacija – oro taršos angliavandeniliais mažinimas;
- c) Naftos produktų užpylimo į autocisternas terminalo rekonstrukcija – oro taršos angliavandeniliais mažinimas;
- d) Įmonės krosnių efektyvumo didinimas ir NO_x emisijų mažinimas;
- e) ME modernizacija, pritaikant deginti sunkiųjų visbrekingo likutį, dūmų valymo nuo SO_x, kietųjų dalelių ir NO_x sistemos diegimas;
- f) Gamyklos kuro sudėties keitimas – SO_x emisijų mažinimas;

MN investuoja ir investuos ateityje į kitų įstatymais numatytų reikalavimų tenkinimą:

- a) Metanolio priėmimo ir saugojimo baro rekonstrukcija, pritaikant jį ir etanolio priėmimui;
- b) MTBE gamybos įrenginio pervedimas į periodinį MTBE – ETBE (etilretbutilo eterio) režimą – biobenzino gamybos užtikrinimas;
- c) Riebalų rūgščių metiko eterio (RRME) priėmimo bei jo maišymo su dyzelinu logistinių galimybių parengimas- biodyzelino gamyba;
- d) Elementinės sieros granuliavimas – naujų pervežimo saugos reikalavimų laikymasis;
- e) Papildomų rezervuarų naftos produktams statyba, siekiant iki 2009 m. MN sukaupti jai skirtą Valstybės Atsargų dalį.

Pav. 6 AB „Mažeikių nafta“ kuro sąnaudų perdirbamos žaliavos vienetai numatomas kitimo tendencijas 2006-2012 metų laikotarpiui

Numatoma, kad kuro sąnaudos 1 t naftos perdirbti nuo 2006 metų iki 2008-2012 metų padidės 15,3%.

AB „Mažeikių nafta“ įsigyjo anksčiau valstybės turto fondui priklausiusią „Mažeikių elektrinę“. Prognozuojama, kad nuo 2008 metų naftos perdirbimo įmonei ir elektrinei bus suteiktas bendras TIPK leidimas. Abejoms šioms įmonėms yra suteikiamas bendra suma ATL. Dabar yra

numatoma, kad AB „Mažeikių nafta“ ir AB „Mažeikių elektrinė“ jų pageidavimu suformuoja vieną junginį (pool).

Siūloma naftos sektoriui suteikti apyvartinių taršos leidimų skaičių, atsižvelgiant į:

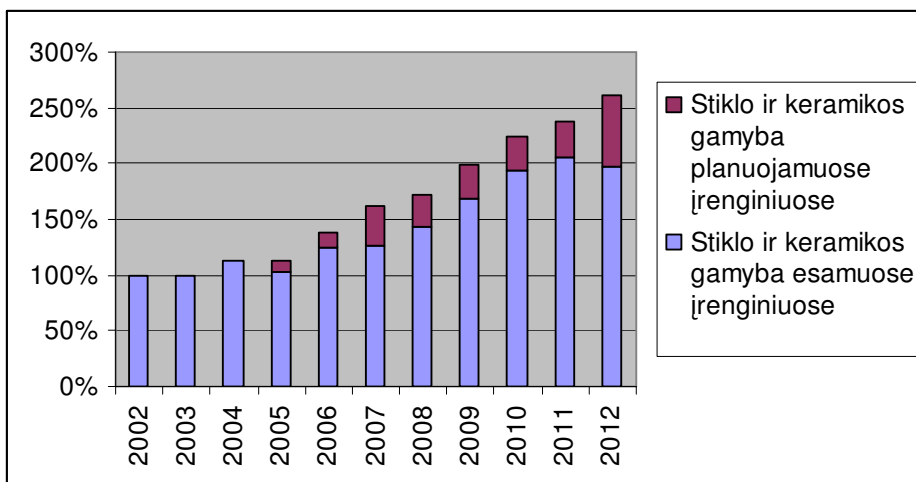
- Vidutines 2002-2005 metų CO₂ emisijas AB „Mažeikių nafta“ ir AB „Mažeikių elektrinė“ (2,10 Mt/metus)
- Prognozuojamą naftos perdirbimo kiekių augimą, palyginus 2002-2005 metų laikotarpį ir 2008-2012 metų laikotarpį (37,3%)
- Ateityje numatomas 15,3% didesnes kuro sąnaudas 1 t naftos perdirbti, diegiant aukštesnius gaminamos produkcijos standartus
- Suteikiamų ATL kiekį sumažinant 5%, kurie būtų paskirstomi aukciono būdu.

Augant generuojamos elektros kiekiams, naftos perdirbimo įmonė taip pat galės pretenduoti į papildomą kiekį ATL iš „Su Ignalinos AE uždarymu susijusio rezervo“.

3.4. Stiklo, plytų ir keramikos gamybos sektorius

Į stiklo, plytų ir keramikos sektorių įtrauktos įmonės, gaminančios stiklą, keramikines plytas ir kitus keramikos dirbinius, kur CO₂ išsiskiria ne tik deginant kurą, bet ir proceso metu, skylant magnio ir kalcio karbonatams.

Pav. 7 Keramikos ir stiklo gamybos numatomas augimas, lyginant su 2002 metais

Keramikos ir stiklo gamintojų pateiktomis prognozėmis, numatoma keramikos ir stiklo plėtra esamuose įrenginiuose (nevertinant gamybos planuojamuose naujuose įrenginiuose), nuo 2002-2005 laikotarpio iki 2008-2012 metų laikotarpio yra 1,75 karto.

Augimas visų pirma yra susijęs su statybų plėtra Lietuvoje.

Siūloma stiklo, plytų ir keramikos gamybos sektoriui suteikti apyvartinių taršos leidimų skaičių, atsižvelgiant į:

- Vidutines 2002-2005 metų CO₂ emisijas stiklo, plytų ir keramikos gamybos įmonėse. (0,09 Mt/metus)
- Prognozuojamą stiklo, plytų ir keramikos gamybos augimą esamuose įrenginiuose, palyginus 2002-2005 metų laikotarpį ir 2008-2012 metų laikotarpį (1,75 karto)
- Mažesnes CO₂ emisijas, tenkančias 1 t stiklo, plytų ir keramikos gaminių, diegiant efektyvesnes technologijas ir deginant švaresnį kurą (sumažinant suteikiamą ATL kiekį 7%)

- Suteikiamų ATL kiekį sumažinant 5%, kurie būtų paskirstomi aukciono būdu.

Naujiems įrenginiams, t.y. įrenginiams, plečiantiems savo įrengtus gamybinius pajėgumus arba naujai atsiradusiems įrenginiams ATL bus suteikiami iš rezervo naujiems įrenginiams.

3.5. Kitų pramonės šakų sektorius (Pramonės įmonių, deginančių kurą energijai savo poreikiams generuoti sektorius)

Kitų pramonės šakų sektorius apima pramoninius įrenginius, neįeinančius į aukščiau paminėtus ūkio sektorius, kuriuose yra įrengti energiją generuojančios katilinės ir elektrinės, viršijančios 20 MW galią ir kurių generuojama elektra ir šiluma yra skirta visų pirma savo pramoniniams energijos poreikiams patenkinti.

Numatoma, kad kiti pramonės sektoriai vystysis proporcingai ūkio augimui. Taršos mažinimo techninis potencialas yra įvertinamas skirtingai skirtingoms ūkio šakoms, atsižvelgiant į įmonių pateiktas veiklos prognozes, taip pat į tai, kad bus įgyvendinta dalis Nacionalinės energetikos strategijos energijos efektyvumo programoje numatytų priemonių.

Siūloma stiklo, plytų ir keramikos gamybos sektoriui suteikti apyvartinių taršos leidimų skaičių, atsižvelgiant į:

- Vidutinės 2002-2005 metų CO₂ emisijas įrenginiuose, patenkančiuose į kitų pramonės šakų sektorių. (0,35 Mt/metus)
- Prognozuojamą ūkio plėtrą (BVP augimą), palyginus 2002-2005 metų laikotarpį ir 2008-2012 metų laikotarpį (50,9%)
- Mažesnę CO₂ taršos intensyvumą, tenkantį uždirbtam 1 Lt diegiant efektyvesnes technologijas ir deginant švaresnį kurą (sumažinant suteikiamą ATL kiekį 10%)
- Suteikiamų ATL kiekį sumažinant 5%, kurie būtų paskirstomi aukciono būdu.

Naujiems įrenginiams, t.y. įrenginiams, plečiantiems savo įrengtus gamybinius pajėgumus arba naujai atsiradusiems įrenginiams ATL bus suteikiami iš rezervo naujiems įrenginiams.

Augant generuojamos elektros kiekiams, pramonės įmonės taip pat galės pretenduoti į papildomą kiekį ATL iš „Su Ignalinos AE uždarymu susijusio rezervo“.

3.6. Energetikos sektorius (Elektros energijos generavimas ir pardavimas; šilumos generavimas ir pardavimas)

Energetikos sektorius apima įrenginius, kuriuose didžioji generuojamos šiluminės ir elektros energijos dalis yra tiekiamą į elektros ir šilumos tinklus, o veiklos vykdytojas turi ribotas galimybes įtakoti efektyvesnę energijos vartojimą. Tai kondensaciniu ir kogeneraciniu režimu dirbančios elektrinės, rajoninės ir kvartalinės katilinės tiekiančios elektrą ir šilumą į perdavimo ir skirstomuosius elektros tinklus ir centralizuotus šilumos tinklus.

Lietuvoje vienas gyventojas 2002 metais vidutiniškai sunaudojo 2,9 karto mažiau elektros energijos, negu vidutinis ES gyventojas³. Numatoma, kad ateityje šis atotrūkis mažės. Prognozuojama, kad bendrosios vidaus elektros metinės sąnaudos Lietuvoje nuo 2002-2005 metų vidurkio iki 2008-2012 metų augs 38,5% arba maždaug 4,34 TWh. Kogeneracinių elektrinių apkrova paprastai priklauso nuo elektros poreikio.

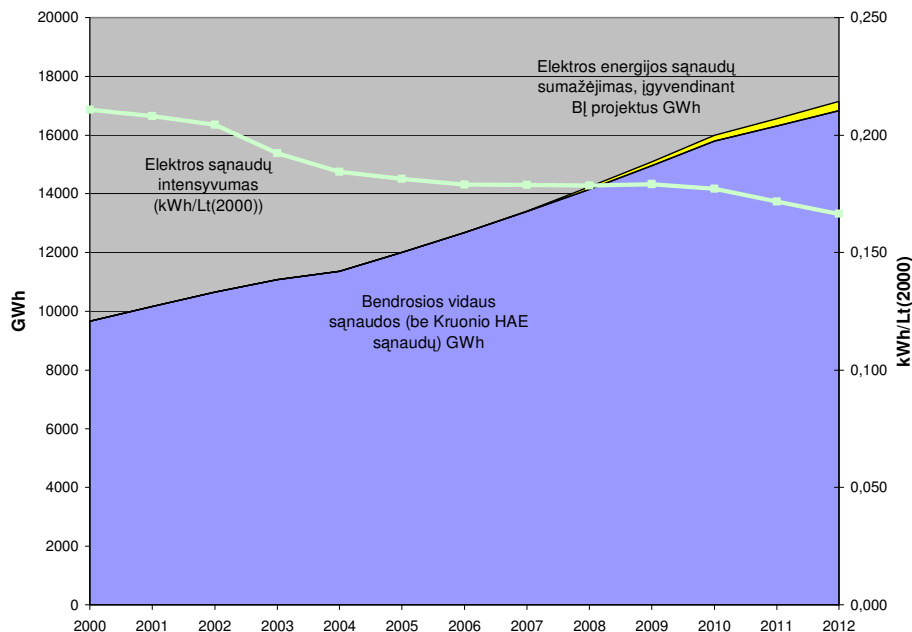
Elektros energijos vartojimo tendencijose įvertintas elektros energijos vartojimo efektyvumo augimas, diegiant ES direktyvas ir Lietuvos energetikos strategijoje numatytas energijos taupymo priemonės. Numatyta, kad elektros sąnaudų intensyvumas (bendrosios vidaus sąnaudos be Kruonio HAE sąnaudų, tenkančios vienam bendro vidaus produkto litui 2000 metų kainomis)

³ Lietuvos energetika 2004

sumažės nuo 0,211 kWh/Lt(2000) 2000 metais iki 0,166 kWh/Lt (2000) 2012 metais.

Taip pat numatyta, kad dalis šio efektyvumo augimo bus pasiekta, vykdant bendro įgyvendinimo projektus (Kioto protokole numatytą lankstųjį mechanizmą). Iš viso numatytas, kad 2008-2012 metų laikotarpyje bendro įgyvendinimo projektų dėka elektros energijos sąnaudos per 5 metus sumažės apie 1 TWh. Tai yra apie 1,3% visų 2008-2012 bendrųjų vidaus sąnaudų.

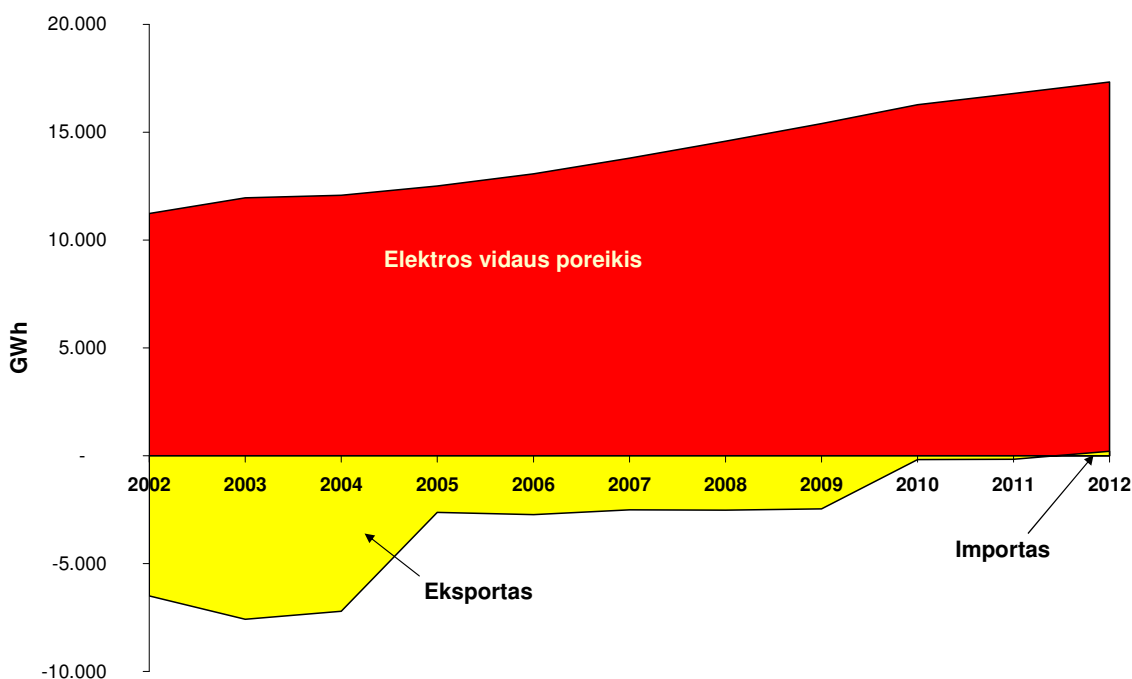
Pav. 8 Elektros vartojimo ir elektros sąnaudų intensyvumo kitimo prognozė

2002-2004 metų laikotarpį Ignalinos AE pagamino apie 79,2% visos Lietuvos elektrinių pagamintos elektros energijos. Ignalinos AE pagamintas elektros kiekis viršijo bendrąsias Lietuvos elektros sąnaudas.

Numatoma, kad Lietuvos grynasis eksportas sumažės nuo vidutiniškai 7,09 TWh 2002-2004 metų laikotarpyje iki 2,57 TWh 2005-2009 metų laikotarpyje, o 2010-2012 metais, uždarius Ignalinos AE, Lietuva daugiau importuos elektros energijos, nei eksportuos (numatomas grynasis importas 2012 metais bus maždaug 0,21 TWh).

Pav. 9 Elektros importo ir eksporto prognozė

Numatoma, kad uždarius Ignalinos AE, paaugės elektros gamyba šiluminėse jėgainėse. Papildomai numatoma elektros energijos gamyba šiluminėse elektrinėse 2008-2012 metais, palyginus su 2002-2005 metų laikotarpiu.

Lent. 8 Numatoma Lietuvos elektrinių elektros gamyba (išskyrus Ignalinos AE)

	2002-2005 metų generuotos elektros kiekių metinis vidurkis (TWh) ⁴	Planuojamas 2008-2012 generuotų elektros kiekių metinis vidurkis (TWh) ⁵	Skirtumas (TWh)
Lietuvos elektrinė	0,820	6,624	5,804
Esamos CŠT kogeneracinės elektrinės	1,875	3,069	1,194
Esamos pramoninės kogeneracinės elektrinės	0,478	2,133	1,655
Kitos elektrinės (naujos, AEI, smulkios, Kruonio HAE)	0,910	2,107	1,197
Iš viso:	4,082	13,932	9,850

Ignalinos AE elektrinės uždarymas visų pirma padidins kondensaciniu režimu veikiančios Lietuvos elektrinės apkrovimą.

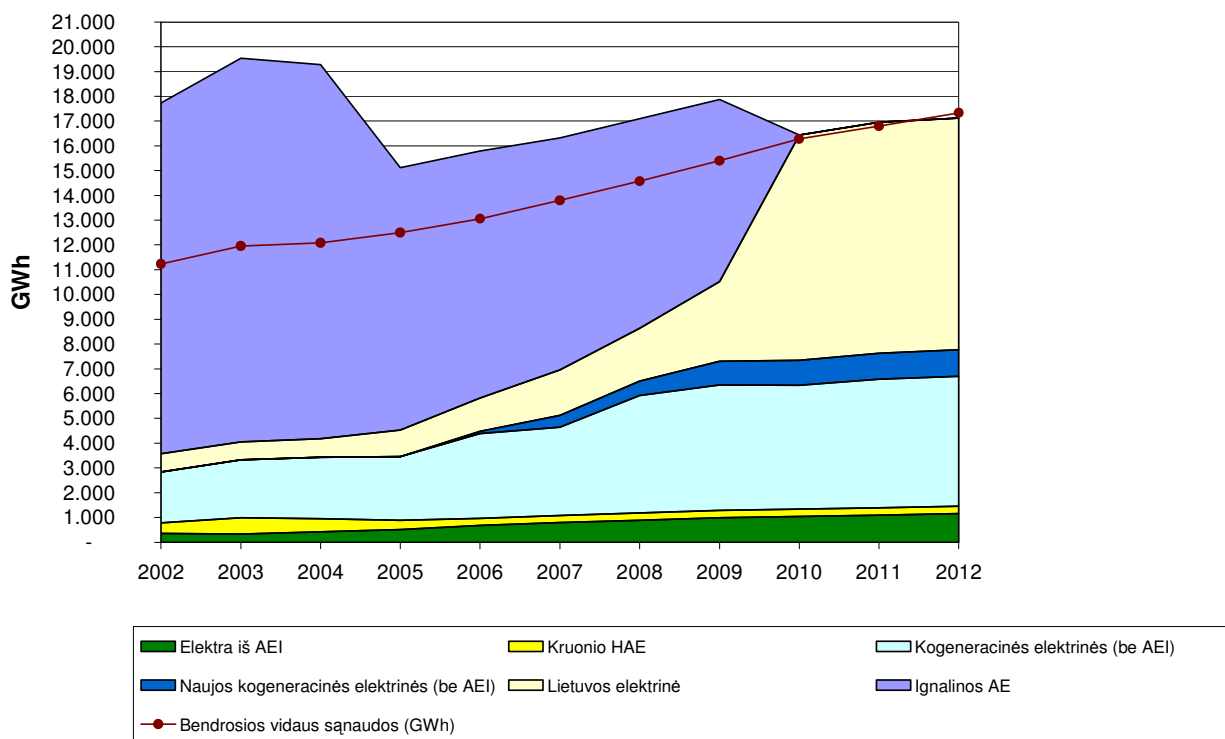
Iš viso 2008-2012 metų laikotarpyje prognozuojama, kad metinė elektros iš atsinaujinančių energijos išteklių gamybos metinis vidurkis sieks apie 1,03 TWh. Tai yra, numatomas 0,62 TWh augimas, lyginant su 2002-2005 metų laikotarpiu.

⁴ Elektrinių operatorių pateiktais duomenimis

⁵ Elektrinių operatorių pateiktais duomenimis ir iš „Didelio naudingumo kogeneracijos potencialo Lietuvoje analizės LR Ūkio ministerija 2006“

Numatoma, kad tame skaičiuje dalis elektros energijos bus generuojama elektrinėse, įrengtose Lietuvoje vykdant bendro įgyvendinimo projektus (Kioto protokole numatytą lankstųjį mechanizmą)

Pav. 10 Numatoma Lietuvos elektrinių elektros gamyba

Siūloma energetikos sektoriui suteikti apyvartinių taršos leidimų skaičių, atsižvelgiant į:

- Vidutines 2002-2005 metų CO₂ emisijas įrenginiuose, patenkančiuose į energetikos sektorių. (3,28 Mt/metus)
- Elektros poreikių augimą, palyginus 2002-2005 metų laikotarpį ir 2008-2012 metų laikotarpį (38,5%)
- Mažesnę CO₂ taršos intensyvumą, tenkanti generuotai 1 MWh elektros ir šilumos energijos, diegiant efektyvesnes generavimo technologijas ir deginant švaresnį kurą (sumažinant suteikiamą ATL kiekį 7%)
- Suteikiamų ATL kiekį sumažinant 5%, kurie būtų paskirstomi aukciono būdu.

Naujiems įrenginiams, t.y. įrenginiams, plečiantiems savo įrengtus gamybinius pajėgumus arba naujai atsiradusiems įrenginiams ATL bus suteikiami iš rezervo naujiems įrenginiams.

Augant generuojamos elektros kiekiams, energetikos įmonės taip pat galės pretenduoti į papildomą kiekį ATL iš „Su Ignalinos AE uždarymu susijusio rezervo“.

4. APYVARTINIŲ TARŠOS LEIDIMŲ KIEKIO PASKIRSTYMAS SKIRTINGIEMS ĮRENGINIAMS

Nacionaliniame ATL paskirstymo plane yra naudojamas platus įrenginio apibrėžimas, atitinkantis ES direktyvoje 96/61/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės naudojamą įrenginio apibrėžimą:

Įrenginiu yra apibrėžiami visi kurą deginantys pajėgumai, esantys vienoje vietoje ir turintys vieną TIPK leidimą, nepriklausomai ar deginant kurą gaunamas produktas yra energija, ar gaunama energija naudojamas tiesiogiai gamybos procesuose, jei bendras visų kurą deginančių pajėgumų instaliuotų galių suma viršija 20 MW arba jei celiuliozės, popieriaus, cemento, keramikos, stiklo, metalo instaliuoti gamybos pajėgumai viršija prekybos apyvartiniais taršos leidimais direktyvoje numatytas ribas.

Kaip įrenginys ar įrenginio dalis nėra laikomas gamtinių dujų ar kitokio kuro naudojimo (tame skaičiuje ir oksidacijos būdu) cheminių medžiagų gamybai priemonės, jei pagrindinė tokių gamybos priemonių paskirtis nėra šilumos ar elektros gamyba.

Paskirstant apyvartinius taršos leidimus skirtingiems įrenginiams, bus atsižvelgta į kiekvienam įrenginiui atskirai suskaičiuojamą bazinį rodiklį.

Bazinis rodiklis kiekvienam įrenginiui bus įvertintas tokiu būdu:

1. Įvertinamas „Kuro sąnaudų rodiklis“ 2002, 2003, 2004 ir 2005 metams, kiekvieniems metams atskirai. Įvertinti įrenginio per metus suvartoto kuro kiekiai, neatsižvelgiant į suvartoto kuro rūšį. Kuro sąnaudos, išreikštos tonomis naftos ekvivalento, yra konvertuojamos į kuro sąnaudų rodiklį, padauginus iš koeficiento **2,0**.
2. Įvertinamas „Ankstyvųjų veiksmų rodiklis“ 2002, 2003, 2004 ir 2005 metams, kiekvieniems metams atskirai, jei įrenginio veiklos vykdytojas pateikia atitinkamą informaciją. Jei veiklos vykdytojas nepateikia atitinkamos informacijos, „ankstyvųjų veiksmų rodiklis“ prilyginamas nuliui. Vertinamas dėl ankstyvųjų veiksmų (žr. [skyrių 5.2](#)) per metus sutaupyto kuro kiekis. Sutaupyto kuro kiekis, išreikštas tonomis naftos ekvivalento, yra konvertuojamos į ankstyvųjų veiksmų rodiklį, padauginus iš koeficiento **2,5**.
3. Įvertinamas „Kogeneracijos rodiklis“ 2002, 2003, 2004 ir 2005 metams, kiekvieniems metams atskirai. Vertinama kiek kuro tam pačiam generuotos elektros kiekiui buvo sunaudota mažiau kogeneracinėje jėgaineje, lyginant su kondensacine jėgaine ir šie kuro sutaupymai yra perskaičiuojami į kogeneracijos rodiklį:

$$KR = 2 * (0.256 * E + 0.0955 * Š - K)$$

Čia:

KR – kogeneracijos rodiklis

E - bendroji metinė elektros gamyba įrenginyje (MWh)

Š - metinis įrenginio ar atskirtos jo dalies patiektos šilumos kiekis (MWh)

K – metinės kuro sąnaudos įrenginyje ar jo atskirtoje dalyje (t.n.e)

Kogeneracijos rodiklis skaičiuojamas tik elektrą ir šilumą generuojantiems įrenginiams. Jei kogeneracijos rodiklis gaunasi neigiamas (neefektyvaus elektros ir šilumos gamybos atveju), kogeneracijos rodiklis yra priimamas lygus 0.

4. Įvertinamas „Procesų rodiklis“ 2002, 2003, 2004 ir 2005 metams, kiekvieniems metams atskirai. Vertinami CO₂ kiekiai, išsiskiriantys proceso metu, nedeginant kuro. CO₂ emisijos iš procesų, įvertintos tonomis, yra perskaičiuojamos į procesų rodiklį, padauginus iš koeficiento **1,0**.

5. Įvertinamas metinis bazinis rodiklis 2002, 2003, 2004 ir 2005 metams, kiekvieniems metams atskirai. Metinis bazinis rodiklis yra kiekvienų metų „Kuro sąnaudų rodiklio“, „Ankstųjų veiksmų rodiklio“, „Procesų rodiklio“ ir „Kogeneracijos rodiklio“ suma.
6. Bazinis rodiklis yra metinių bazinių rodiklių aibės aritmetinis vidurkis arba 2005 metų metinis bazinis rodiklis (didesnė iš šių dviejų reikšmių). Į metinių bazinių rodiklių aibę yra įtraukiami visų 2002, 2003, 2004 ir 2005 metų metiniai baziniai rodikliai, išskyrus:
 - a. Metų kuriais buvo pradėta veikla (jei veikla pradėta vykdyti tarp 2002.01.01 ir 2005.01.01) metinis bazinis rodiklis
 - b. Metų, kuriais veikla nebuvo vykdoma, metinis bazinis rodiklis.
 - c. Mažiausio iš likusių metinių bazinių rodiklių

Ūkio sektoriui paskirtas bendras apyvartinių taršos leidimų kiekis yra paskirstomas visiems vieno atskiro ūkio sektoriaus įrenginiams, proporcingai baziniams rodikliams.

Naujiems įrenginiams, atsiradusiems arba padidinusiems savo įrengtąją galią po 2005.01.01, suteikiamas papildomas apyvartinių taršos leidimų kiekis iš rezervo naujiems įrenginiams (žr. skyrių 6.2).

Visų įrenginių įtrauktų į apyvartinių taršos leidimų paskirstymo sistemą, veiklos vykdytojų buvo paprašyta pateikti informaciją apie kuro sąnaudas ir gamybos metu išsiskiriančius CO₂ išmetimus 2002-2005 metų laikotarpiu.

Buvo atliktas tyrimas, ar atskirų įmonių taršos monitoringas atitinka ES monitoringo ir atsiskaitymo gairėse numatytas procedūras. Pateikti duomenys buvo palyginti su duomenimis, pateiktais įmonių parengtose ir nepriklausomų vertintojų patvirtintose šiltnamio dujų emisijų 2005 metais monitoringo ataskaitose.

Numatyta į prekybos taršos leidimais sistemą 2008-2012 metų laikotarpiu įtraukti įrenginius, kuriose vykdoma veikla atitinka direktyvos 2003/87 priede I numatytas veiklas, bet jų gamybos apimtis yra mažesnė nei numatyta direktyvos I priede, jei įrenginio veiklos vykdytojas pareiškia pageidavimą.

Nenumatoma šiltnamio dujų leidimų suteikti chemijos pramonės įmonėse technologinio proceso metu deginamam kurui. Chemijos pramonės įmonėse kurą deginančiais įrenginiais laikomi tik elektros ir šiluminę energiją generuojantys įrenginiai – katilai ir elektrinės.

ATL įrenginiams yra paskirstomi proporcingai kiekvieniems metams, tai yra po 20% viso skirto ATL kiekio kiekvienais metais.

Atskira tvarka numatoma, skirstant apyvartinius taršos leidimus iš „Su Ignalinos AE uždarymu susijusio rezervo“. Yra numatyta visus apyvartinius taršos leidimus, skirtus į „Su Ignalinos AE uždarymu susijusio rezervą“ patalpinti į atskirą sąskaitą nacionaliniame ATL registre.

Apyvartiniai taršos leidimai iš „Su Ignalinos AE uždarymu susijusio rezervo“ turėtų būti skiriami įrenginiams, esantiems įtrauktiems į nacionalinį ATL paskirstymo planą (ne naujiems įrenginiams), generuojantiems elektros energijos daugiau, nei 1,385 juose vidutiniškai generuoto elektros energijos kiekio 2002-2005 metų laikotarpyje. Čia 1,385 yra koeficientas, įvertinantis elektros poreikio augimą Lietuvoje. Šie ATL bus suteikiami metams pasibaigus (ex-post).

Lent. 9 Metinis generuotos elektros kiekis, kurį viršijus įrenginiui bus suteikiamas papildomas kiekis ATL iš rezervo susijusio su Ignalinos AE uždarymu, MWh

Veiklos vykdytojas	Įrenginys	Įrenginio adresas	Vidutinis metinis generuotos elektros kiekis 2002-2005 metais, MWh	Metinis generuotos elektros kiekis, kurį viršijus įrenginiui bus suteikiamas papildomas kiekis ATL iš rezervo susijusio su Ignalinos AE uždarymu, MWh
Kauno termofikacijos elektrinė, UAB	Kauno elektrinė	Taikos pr. 147, LT-51142, Kaunas	631.954	875.093
Kauno energija, AB	Petrašiūnų katilinė	Jėgainės g. 12, LT-52489, Kaunas	6.105	8.454
Klaipėdos energija, AB	Klaipėdos elektrinė	Danės g. 8, L92109, Klaipėda	28.890	40.006
Lietuvos elektrinė, AB	Šiluminė elektrinė	Elektrinės g. 21, LT-26108, Elektrėnai	819.663	1.135.021
Litesko, UAB (filialas "Druskininkų šiluma")	Druskininkų pramonės katilinė	Pramonės g. 7, LT-66181 Druskininkai	2.707	3.749
Panevėžio energija, AB	Panevėžio RK-1	Pušaloto g. 191, LT-35291, Panevėžys	12.213	16.912
Panevėžio energija, AB	Pasvalio RK	Gėlių g. 7, LT-39137 Pasvalys	129	179
Šiaulių energija, AB	Šiaulių Pietinė katilinė	Pramonės g. 10, Šiauliai	4.391	6.080
Šilutės šilumos tinklai, UAB	Šilutės RK	Klaipėdos g. 6a, LT-99116, Šilutė	32	45
Ukmergės energija, UAB	Termofikacinė elektrinė	Liepų g. 85a, LT-92195, Klaipėda	4.940	6.841
Vilniaus energija, UAB	Termofikacinė elektrinė Nr. 2 (E-2)	Savanorių pr. 117/2, LT-03150, Vilnius	138.888	192.324
Vilniaus energija, UAB	Termofikacinė elektrinė Nr. 3 (E-3)	Jočionių g. 13, LT-02300, Vilnius	1.043.687	1.445.237

Achema, AB	Katilinė amoniako cecho paleidimo katilinė, kogeneracinė jėgainė, paleidimo katilinė NR.2, kogeneracinė jėgainė Nr.2	Jonalaukio k., Ruklos sen., LT-55550 Jonavos rajonas	72.972	101.047
ARVI cukrus, UAB	Katilinė ir išspaudų džiovykla	P.Armino g. 65, LT-68127 Marijampolė	4.296	5.949
Danisco Sugar Panevėžys, AB	Katilinė, išspaudų džiovykla	Įmonių g. 22, LT-35101 Panevėžys	2.217	3.070
Danisco Sugar Panevėžys, Kuršėnų padalinys, AB	Katilinė	Ventos g. 79, LT-81168, Kuršėnai, Šiaulių raj.	3.782	5.237
Grigiškės, UAB	Katilinė	Vilniaus g. 10, LT-27101, Vilnius	16.374	22.673
Krekenavos mėsa, ŽŪKB	Katilinė	Mantvilonių k., Josvainių sen., Kėdainių raj.	3.237	4.482
Lifosa, AB	Katilinė	Juodkiškio g. 50, LT-57502 Kėdainiai	169.002	234.024
Mažeikių elektrinė, AB	Mažeikių elektrinė	Juodeikiai, LT-89467, Mažeikių rajonas	206.237	285.585

Už kiekvieną papildomą generuotos elektros energijos MWh, įrenginiui bus suteikiama 0,634 ATL. Tai atitinka vidutinę Lietuvos elektrinės taršą, tenkančią vienai generuotos elektros energijos MWh.

Jei įrenginys padidina įrengtąją elektros generavimo galią ir jam papildomai apyvartiniai taršos leidimai suteikiami iš rezervo naujiems įrenginiams, tokiu atveju metinis generuotos elektros kiekis, kurį viršijus įrenginiui bus suteikiamas papildomas kiekis ATL iš rezervo susijusio su Ignalinos AE uždarymu yra padidinamas dydžiu Q_e , kur:

$$Q_e = MWe * 4000$$

Čia MWe yra skirtumas tarp įrenginio galios nagrinėjamų metų pabaigoje ir įrenginio galios 2005 metų sausio 1-ą dieną.

5. TECHNINIAI ASPEKTAI

5.1. Technologinis potencialas

Bendras įvertintas technologinis taupymo potencialas, lyginant suteikiamų apyvartinių taršos leidimų kiekį ir taršą pagal bazinį „business as usual“ scenarijų yra **7,37 Mt**.

Technologinis taupymo potencialas skirtinguose sektoriuose yra įvertintas:

- Naftos perdirbimo sektoriuje;
- Cemento ir kalkių gamybos sektoriuje;
- Stiklo, plytų ir keramikos gamybos sektorius;
- Pramonės įmonių, deginančių kurą energijai savo poreikiams generuoti sektorius;
- Energetikos sektorius (Elektros energijos generavimas ir pardavimas; šilumos generavimas ir pardavimas).

Technologinis taupymo potencialas naftos perdirbimo sektoriuje

Pagal bazinį scenarijų (business as usual) CO₂ tarša 2008-2012 metų laikotarpiu yra numatoma lygi **20,84 Mt**.

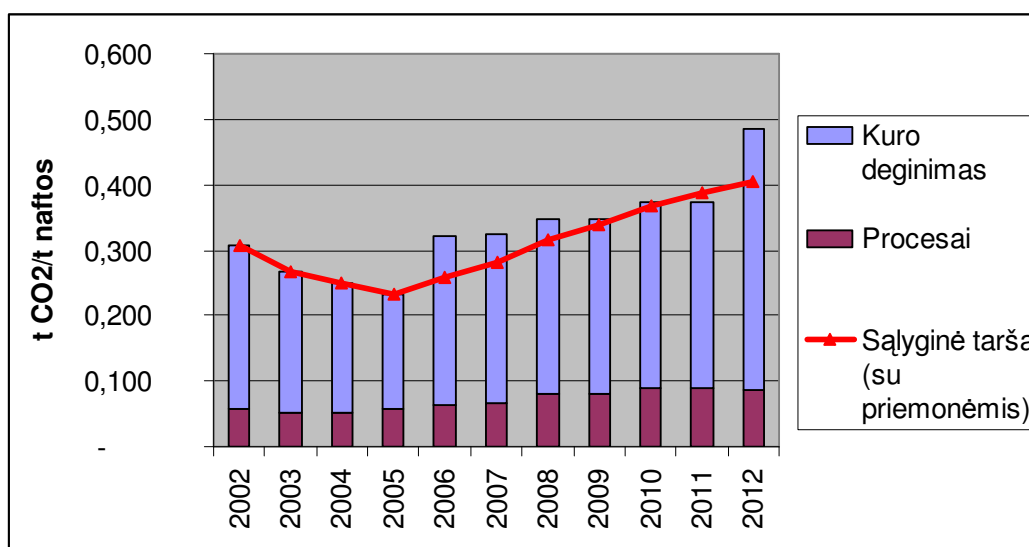
Siūlomas suteikti apyvartinių taršos leidimų kiekis (kartu su ATL kiekiu, kurį siūloma atskirti paskirstymui aukciono būdu) yra **16,16 mln. ATL**,

jei įrenginių veiklos vykdytojų valdomi įrenginiai generuos jų planuojamą elektros energijos kiekį, iš „Su Ignalinos AE uždarymu susijusio rezervo“ naftos perdirbimo sektoriui bus suteikiama dar papildomai **3,48 mln. ATL**.

Tokiu būdu sektoriaus įrenginiams iš viso būtų suteikiama **19,64 mln. ATL**.

Įvertintas taupymo potencialas yra **1,20 mln. t CO₂** per 2008-2012 metus. Tai yra **6,1%** nuo suteikiamų ATL kiekio.

Pav. 11 Sąlyginė tarša

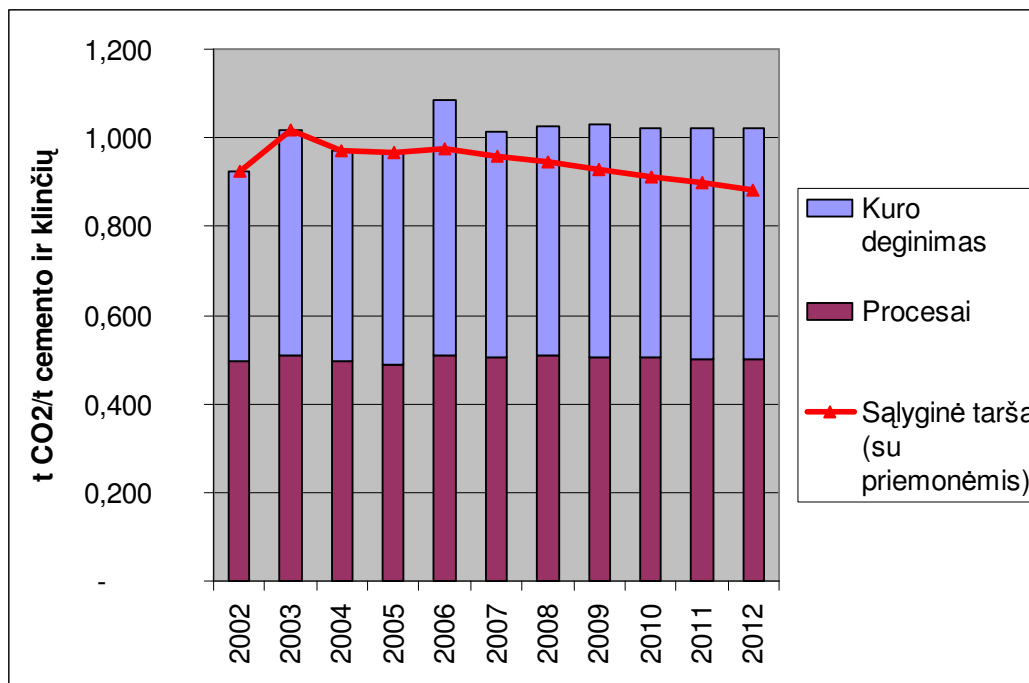
Technologinis taupymo potencialas cemento ir kalkių gamybos sektoriuje

Pagal bazinį scenarijų (business as usual) CO₂ tarša 2008-2012 metų laikotarpiu yra numatoma lygi **9,84 Mt**.

Siūlomas suteikti apyvartinių taršos leidimų kiekis (kartu su ATL kiekiu, kurį siūloma atskirti paskirstymui aukciono būdu) yra **8,75 mil. ATL**,

Įvertintas taupymo potencialas yra **1,09 mln. t CO₂** per 2008-2012 metus. Tai yra **12,5%** nuo suteikiamų ATL kiekio.

Pav. 12 Sąlyginė tarša

Technologinis taupymo potencialas stiklo, plytų ir keramikos gamybos sektoriuje

Pagal bazinį scenarijų (business as usual) CO₂ tarša 2008-2012 metų laikotarpiu yra numatoma lygi **1,03 Mt**.

Siūlomas suteikti apyvartinių taršos leidimų kiekis (kartu su ATL kiekiu, kurį siūloma atskirti paskirstymui aukciono būdu) yra **0,74 mil. ATL**,

Įvertintas taupymo potencialas yra **0,29 mln. t CO₂** per 2008-2012 metus. Tai yra **39,3%** nuo suteikiamų ATL kiekio.

Technologinis taupymo potencialas pramonės (deginančių kurą savo poreikiams pramonės įmonių) sektoriuje

Pagal bazinį scenarijų (business as usual) CO₂ tarša 2008-2012 metų laikotarpiu yra numatoma lygi **4,78 Mt**.

Siūlomas suteikti apyvartinių taršos leidimų kiekis (kartu su ATL kiekiu, kurį siūloma atskirti paskirstymui aukciono būdu) yra **2,69 mil. ATL**,

jei įrenginių veiklos vykdytojų valdomi įrenginiai generuos jų planuojamą elektros energijos kiekį, iš „Su Ignalinos AE uždarymu susijusio rezervo“ pramonės perdirbimo sektoriui bus suteikiama dar papildomai **1,17 mln. ATL**.

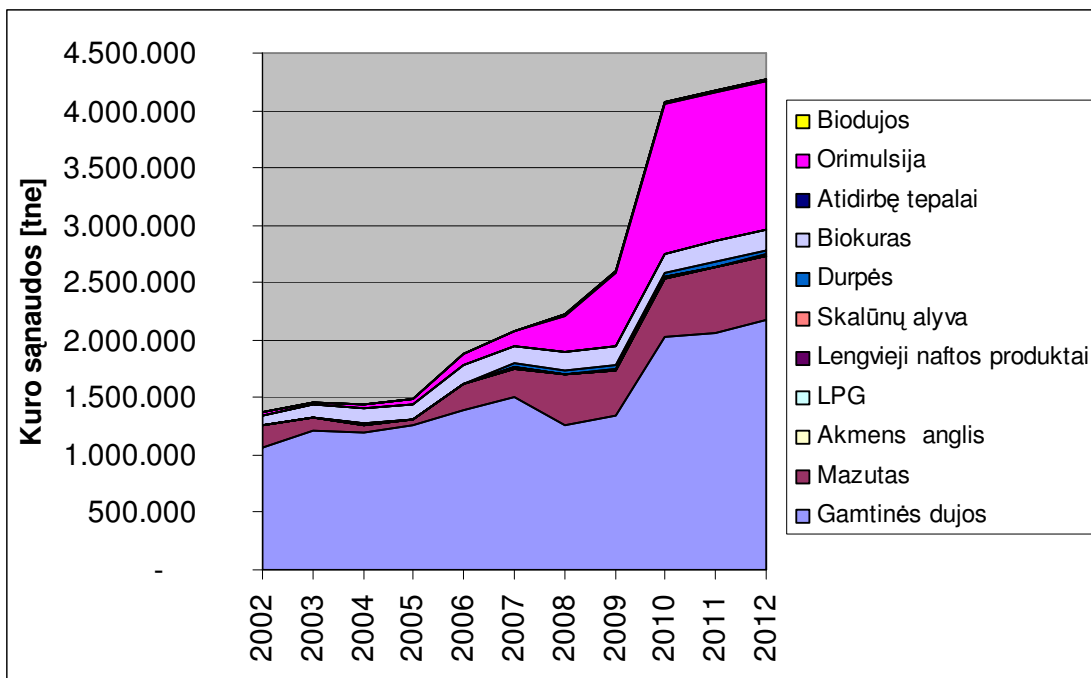
Tokiu būdu sektoriaus įrenginiams iš viso būtų suteikiama **3,86 mln. ATL**.

Įvertintas taupymo potencialas yra **0,92 mln. t CO₂** per 2008-2012 metus. Tai yra **23,8%** nuo suteikiamų ATL kiekio.

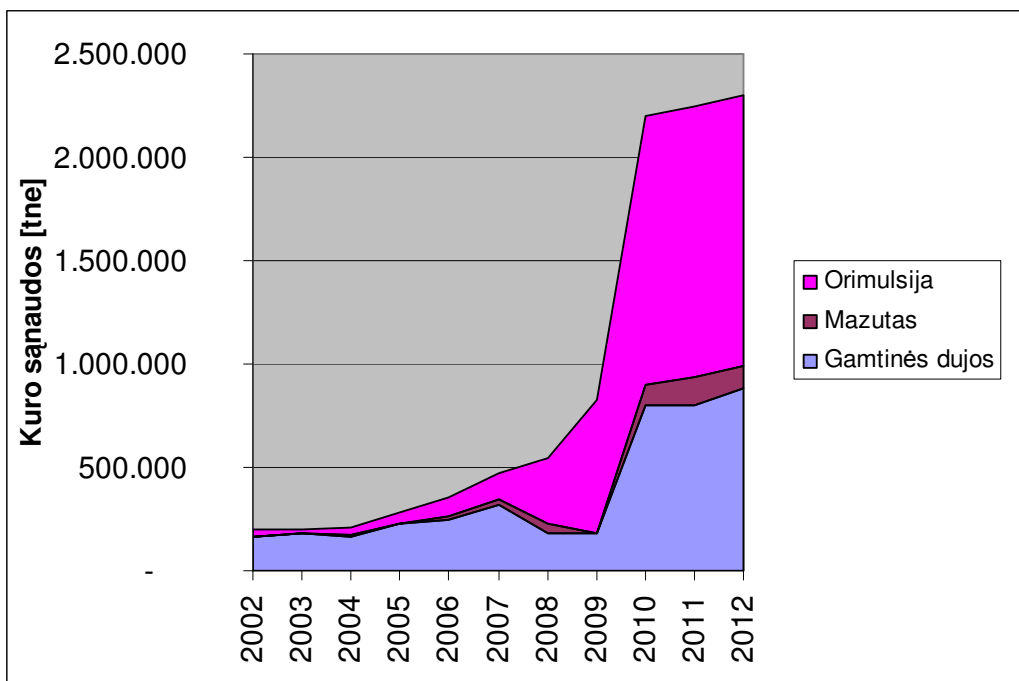
Technologinis taupymo potencialas energetikos sektoriuje

Pagal bazinį scenarijų (business as usual) CO₂ tarša 2008-2012 metų laikotarpiu yra numatoma lygi **43,17 Mt**.

Pav. 13 Kuro balanso pokyčiai energetikos sektoriuje (bazinis „business as usual“ scenarijus)

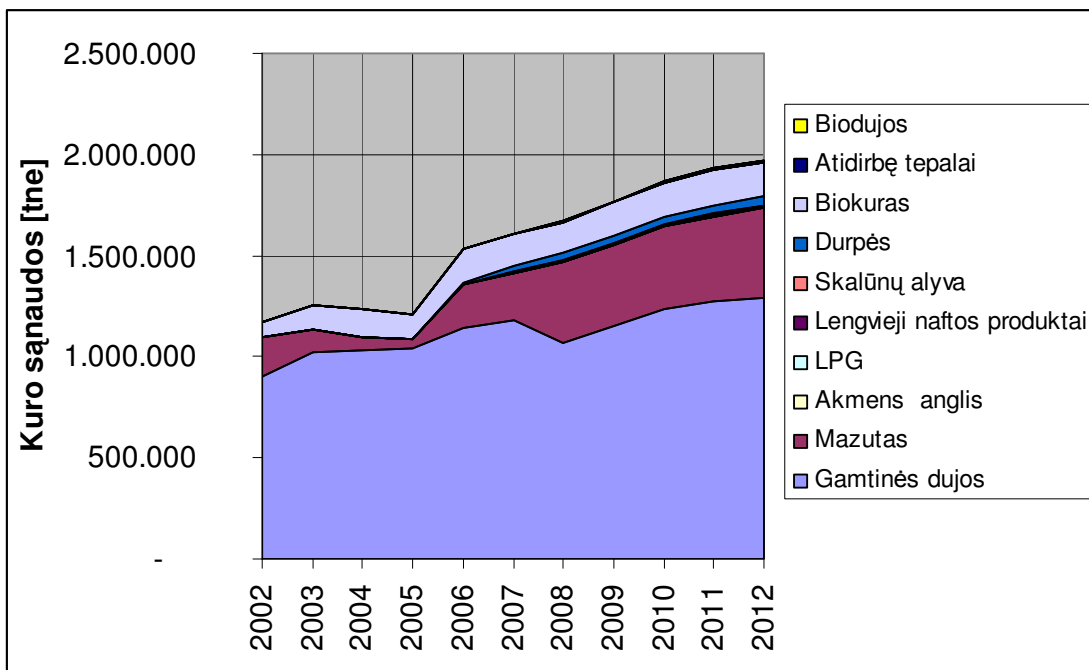
Pav. 14 Kuro balanso pokyčiai Lietuvos elektrinėje (bazinis „business as usual“ scenarijus)

Lent. 10 Kuro balanso pokyčiai Lietuvos elektrinėje

	Kuro balansas	
	2002-2005	2008-2012
Gamtinės dujos	82,2%	35,1%
Mazutas	1,8%	4,8%
Orimulsija	16,0%	60,1%

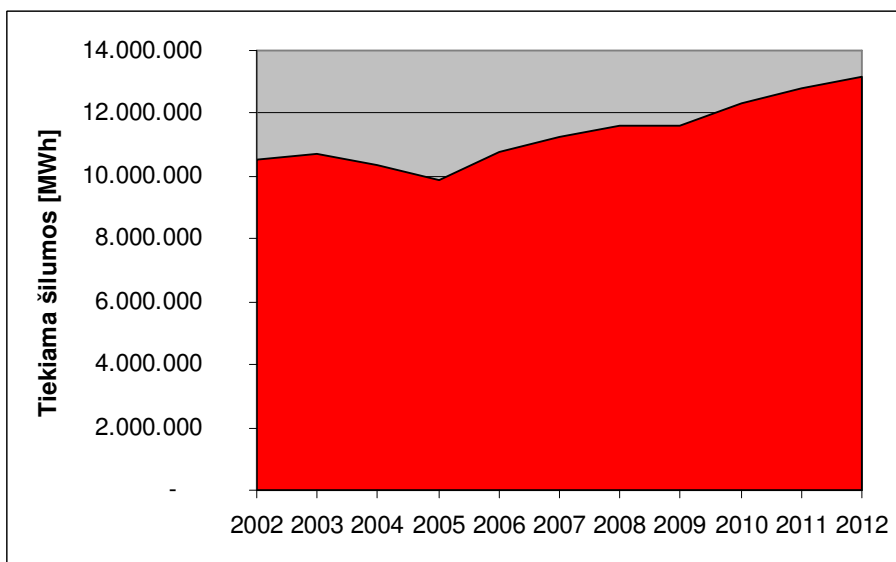
Pav. 15 Kuro balanso pokyčiai visuose energetikos sektoriaus įrenginiuose, išskyrus Lietuvos elektrinę

Lent. 11 Kuro balanso pokyčiai visuose energetikos sektoriaus įrenginiuose, išskyrus Lietuvos elektrinę

	Kuro balansas	
	2002-2005	2008-2012
Gamtinės dujos	81,9%	65,4%
Mazutas	8,6%	22,4%
Durpės	0,1%	2,1%
Biokuras	9,1%	9,0%
Biodujos	0,1%	0,4%
Likusios rūšys	0,3%	0,6%

Pav. 16 Generuojamos šilumos kiekų prognozė energetikos sektoriuje

Planuojamas generuojamos šilumos kiekių šiuo metu įrengtuose energetikos sektoriaus įrenginiuose augimas bazinio scenarijaus atveju nuo vidutiniškai 10,38 TWh per metus 2002-2005 metų laikotarpyje iki 12,32 TWh 2008-2012 metų laikotarpyje, tai yra 18,7 %. Šis augimas yra pagrįstas tolimesne šilumos gamybos koncentracija (centralizuojant šilumos gamybą stambiose ir efektyviau veikiančiose katilinėse ir elektrinėse) bei gyvenamo ploto augimu stambiuose Lietuvos miestuose. Šilumos sąnaudų padidėjimas dėl užtikrinamų geresnių gyvenimo sąlygų yra kompensuojamas efektyvesniu šilumos vartojimu.

Vyraujantis kuras Lietuvos energetikos sektoriaus įrenginiuose yra gamtinės dujos, mazutas, orimulsija, biokuras, durpės. Kitų kuro rūšių faktinės ar planuojamos sąnaudos yra mažos.

Planuojamas elektros generavimo efektyvumas Lietuvos elektrinėje bazinio scenarijaus atveju augs nuo vidutiniško 31,7% 2005-2007 metų laikotarpiu iki 35,1% 2008-2012 metų laikotarpiu.

Lent. 12 Energetikos sektoriaus įrenginių (išskyrus Lietuvos elektrinės) energijos generavimo efektyvumas (bazinis scenarijus)

	Energijos generavimo efektyvumas	
	2002-2005	2008-2012
Šilumos	72,4%	64,8%
Elektros	13,2%	16,7%

Kylant elektros energijos generavimo efektyvumui energetikos sektoriaus įrenginiuose, planuojamas mažesnis bendras energijos generavimo efektyvumas.

Siūlomas suteikti apyvartinių taršos leidimų kiekis (kartu su ATL kiekiu, kurį siūloma atskirti paskirstymui aukciono būdu) yra **20,38 mln. ATL**, jei įrenginių veiklos vykdytojų valdomi įrenginiai generuos jų planuojamą elektros energijos kiekį, iš „Su Ignalinos AE uždarymu susijusio rezervo“ energetikos sektoriui bus suteikiama dar papildomai **18,92 mln. ATL**.

Tokiu būdu sektoriaus įrenginiams iš viso būtų suteikiama **39,30 mln. ATL**.

Įvertintas taupymo potencialas yra **3,87 mln. t CO₂** per 2008-2012 metus. Tai yra **9,7%** nuo suteikiamų ATL kiekio.

Atsisakius orimulsijos deginimo AB „Lietuvos elektrinė“ elektrinėje Elektrėnuose (naudojant gamtines dujas), CO₂ tarša per 2008-2012 metus sumažėtų apie **4,29 mln. t**. Tačiau neplanuoti orimulsijos naudojimo negalima, kadangi orimulsija yra vienintelė ne iš Rusijos importuojama kuro rūšis ir orimulsijos naudojimas yra svarbus, mažinant priklausomybę nuo didžiausio kuro tiekėjo.

Priimant prielaidą, kad vidutinis šilumos generavimo efektyvumas yra apie 90%, CO₂ tarša, tenkanti vienai MWh generuojamos šilumos energetikos sektoriui, esant kuro balanso struktūrai, pateiktai **Lent. 11**, 2008-2012 metais sieks 0,230 t CO₂/MWh.

Planuojamas vidutinis metinis generuotos šilumos kiekis esamuose energetikos sektoriaus įrenginiuose yra 12,32 TWh

Planuojamas vidutinis metinis generuotos elektros kiekis esamuose energetikos sektoriaus įrenginiuose yra 9,70 TWh

Santykinis taršos rodiklis vienai generuotai elektros energijos MWh yra 0,519 t CO₂/MWh.

Tarša:

- Šilumai generuoti 14,14 mln. t CO₂ per 2008-2012 metus
- Elektrai generuoti 25,17 t CO₂ per 2008-2012 metus

5.2. Ankstyvieji veiksmai

Vertinant įrenginiams suteikiamų taršos leidimų kiekį, yra numatoma atsižvelgti į sudeginto kuro 2002-2005 metais kiekius. Įrenginiams, šiuo laikotarpiu suvartojusiems didesnę kuro kiekį, bus suteiktas didesnis ATL kiekis.

Kita vertus yra numatyta, kad įrenginiai, kurių dabartiniai arba iki šiol buvę veiklos vykdytojai iki 2005 metų pabaigos investavo į kuro sąnaudų mažinimą, neturėtų būti diskriminuojami, jiems suteikiant mažesnę ATL kiekį. Todėl yra numatyta atsižvelgti į anksčiau padarytas investicijas ir įmonėms deklaravusioms šių anksčiau padarytų investicijų dėka sumažintą taršą, suteikti didesnę apyvartinių taršos leidimų kiekį.

Taigi veiklos vykdytojams, kurių valdomi įrenginiai dalyvaus nacionaliniame apyvartinių taršos leidimų paskirstymo plane 2008-2012 m. buvo pasiūlyta parengti „Sutaupyto kuro įvertinimo ataskaitą“. Ataskaitoje turėtų būti įvertinti sutaupyti kuro kiekiai dėl nuo 1996 metų sausio 1-os dienos iki 2005 metų gruodžio 31 dienos atliktų investicijų, kurių dėka buvo sumažintas kuro suvartojimas įrenginyje ar efektyviau generuojama energija bei panaudojama atliekinė šiluma įrenginyje. Tai galėtų būti:

- Efektyvesnis kuro deginimas, padidinant kuro deginimo efektyvumą
- Šilumos ir elektros energijos perdavimo nuostolių sumažėjimas perduodant energiją (jei nuostoliai sumažėja dėl investicijų, padarytų dabartinio arba prieš tai buvusio įrenginio operatoriaus)
- Efektyvesnis energijos vartojimas, įrenginio operatoriui investavus į efektyvesnę technologiją.
- Atliekinės energijos panaudojimas (tame skaičiuje ir perduodant tokiu būdu gautą energiją kitiems energijos vartotojams)

Neturėtų būti vertinami sutaupymai, susiję su gamybos (pardavimų) apimčių mažėjimu įrenginyje ir kuro rūšies pakeitimu esamuose įrenginiuose, taip pat pakeitimai, padaryti, vykdant ES ir Lietuvoje galiojančius reikalavimus..

Vertinant sutaupyto kuro kiekius dėl iki 2005 metų gruodžio 31-os dienos atliktų investicijų, turėtų būti palygintos faktinės kuro sąnaudos atskirai 2002, 2003, 2004 ir 2005 metais (atskirai kiekvienais metais) su kuro sąnaudomis, kurios būtų buvusios prie tų pačių gamybos apimčių, bet neatlikus investicijų, sumažinusių kuro sąnaudas.

Yra numatoma sutaupyto kuro kiekį pridėti prie kuro sąnaudų, vertinant įrenginiui suteikiamų apyvartinių taršos leidimų kiekį 2008-2012 metams.

Taip pat veiklos vykdytojams, kurių valdomi įrenginiai dalyvaus nacionaliniame apyvartinių taršos leidimų paskirstymo plane 2008-2012 m. gali parengti „Veiksnių, mažinančių taršą veiklos vykdytojui nepriklausančiuose įrenginiuose įvertinimo ataskaitą“ Ataskaitoje turėtų būti įvertintas nuo 2002 sausio 1-os dienos iki 2005 metų gruodžio 31-os dienos. atsiradusių veiksnių, dėl kurių padidėja kuro sąnaudos, tačiau instaliuoti nauji įrenginiai sąlygoja mažesnes kuro sąnaudas ir mažesnę taršą kituose įrenginiuose, efektas. Tai galėtų būti:

- katilinių ir elektrinių pramonės įmonėse įrengimas, sumažinant perkamos šilumos ir elektros kiekius arba padidinant į tinklus partiektos (parduodamos) šilumos ir elektros kiekius
- Šilumos gamybos centralizavimas energetikos įmonėse, koncentruojant energijos gamybą įrenginyje ir mažinant energijos gamybą kituose kurą deginančiuose įrenginiuose (tiek patenkančiuose į ATL prekybos sistemą, tiek nepatenkančiuose)

- Elektros gamybos didinimas energetikos įmonėse, diegiant kogeneraciją ir mažinant perkamos elektros kiekius arba didinant parduodamos elektros kiekius

Turėtų būti įvertintas tiek kuro sąnaudų padidėjimas, tiek šių veiksmų sąlygojami energijos (atskirai šilumos ir elektros) mainų su kitais veiklų vykdytojais kitimas atskirai 2002, 2003, 2004 ir 2005 metais.

Suteikiant ATL kiekį, bus atsižvelgta į dėl aukščiau paminėtų priežasčių padidėjusias kuro sąnaudas ir priimant 2002-2005 metų kuro sąnaudų vidurkius. Tai yra, 2002-2005 metų bazinis kuro sąnaudų vidurkis bus padidintas, jei energijos mainų balansų pasikeitimas įvyko vėliau, nei 2002 metų sausio 1-ą dieną.

Abi aukščiau paminėtas ataskaitas gali ruošti pati įmonė arba gali samdyti konsultacines įmones, teikiančias tokias paslaugas. Ataskaitos turi būti įvertintos ir patvirtintos nepriklausomos institucijos, turiniais ryšiais nesusijusios nei su ataskaitų rengėju, nei su įrenginio operatoriumi.

5.3. Švarios technologijos

Skirstant apyvartinius taršos leidimus naujiems rinkos dalyviams apyvartinių taršos leidimų kiekis atitinka santykinis švarių technologijų, kurios atitinka geriausias prieinamas technologijas, apibrėžtas ES direktyvoje 96/61/EC, taršos kiekius.

6. EUROPOS SAJUNGOS TEISINĖ IR POLITINĖ BAZĖ

6.1. Konkurencinė politika (81-82 ir 87-88 sutarties straipsniai)

Numatoma formuoti „Mažeikių naftos“ perdirbimo įmonės ir Mažeikių elektrinės junginį (pool) iki to laiko, kol abu įrenginiai gaus vieną TIPK leidimą. Šie du įrenginiai sudaro visą naftos perdirbimo sektorių Lietuvoje.

6.2. Tarptautinė rinkos politika – nauji dalyviai (43 sutarties straipsnis)

Apyvartiniai taršos leidimai įrenginiams, kurie veiklą pradėjo po 2005.01.01, suteikiami, kaip naujiems įrenginiams. Apyvartiniai taršos leidimai naujiems įrenginiams yra suteikiami iš rezervo naujiems įrenginiams, kurio dydis yra **9,76 mln.** apyvartinių taršos leidimų

Įrenginiams, kurie veiklą pradėjo tarp 2005.01.01 ir 2006.06.31, apyvartiniai taršos leidimai suteikiami pagal šiame skyriuje patvirtintus principus ir jie yra įtraukiami į nacionalinį apyvartinių taršos leidimų paskirstymo planą.

Įrenginiams, kurie veiklą pradės po 2006.06.31, apyvartiniai taršos leidimai bus paskirstomi pagal apyvartinių taršos leidimų rezervo naujiems įrenginiams paskirstymo ir apyvartinių taršos leidimų iš nutraukiančių veiklą įrenginių perdavimo į apyvartinių taršos leidimų rezervą naujiems įrenginiams taisykles, atitinkančias čia išdėstytus principus.

Sąlygos, dėl kurių veiklos vykdytojai turi galimybę pagal šias Taisykles gauti ATL iš ATL rezervo eksploatuoti žemiau išvardintus įrenginius:

- pradedamas eksploatuoti naujas elektros energijos gamybos įrenginys arba naujas įrenginys, kuriame šiluminė energija gaminama bendrai su elektros energija;
- pradedamas eksploatuoti naujas įrenginys, kuriame vykdomo pramoninio proceso metu išsiskiria šiltnamio dujos;
- padidinus įrenginio nominalią galią ar gamybos pajėgumus, įrenginys priskiriamas prie prekybos tvarkos aprašo 1 priedo įrenginių ir jam eksploatuoti veiklos vykdytojas privalo gauti leidimą išmesti šiltnamio dujas;⁶
- padidinus įrenginio, įtraukto į nacionalinį apyvartinių taršos leidimų planą, nominalią galią (ATL suteikiami tik tai nominalios galios daliai, kuri viršija galiojusiame Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (toliau – TIPK) arba Gamtos išteklių naudojimo (toliau - GIN) leidime nurodytą įrenginio nominalią galią..)

Įrengus naujus šiluminės energijos generavimo pajėgumus arba išplėtus esančių įrenginių galią, kiekvienam įrengtam nominalios šiluminės galios vienetui (MW) suteikiama:

- 600 ATL vieneriems metams;
- 1 000 ATL vieneriems metams, kai daugiau nei pusę įrenginyje pagaminamos šiluminės energijos tiekama pramoniniams procesams patenkinti;

Įrengus naujus elektros energijos generavimo pajėgumus arba išplėtus esančių įrenginių galią, kiekvienam įrengtam nominalios šiluminės galios vienetui (MW) suteikiama 2 500 ATL vieneriems metams;

Įrenginiui, kuriame vienu metu generuojama ir šiluma, ir elektra ATL suteikiami ir kaip naujiems elektros energijos gamybos sektoriaus įrenginiams, ir kaip naujiems šiluminės

⁶ Šiltnamio dujų apyvartinių taršos leidimų išdavimo ir prekybos jais tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. D1-231 (Žin., 2004, Nr. 78-2764; 2005, Nr. 137-4948)

energijos gamybos sektoriaus įrenginiams, įvertinus didžiausias vienu metu generuojamos šilumos ir elektros gamybos nominalias galias, sudedant suteikiamą ATL skaičių;

Jei pradedamas eksploatuoti naujas įrenginys arba padidinama galia įrenginio, kuriame vykdomo pramoninio proceso metu išsiskiria šiltnamio dujos, tokiu atveju kiekvienam įrenginio nominalios galios vienetui suteikiamas žemiau esančioje lentelėje nurodytas ATL skaičius. Jei tokiame įrenginyje yra deginamas kuras, šiam įrenginiui papildomai ATL suteikiami ir kaip energijos generavimo įrenginiui pagal aukščiau paminėtas taisykles.

Lent. 13 Iš rezervo naujiems įrenginiams skiriamas apyvartinių taršos leidimų kiekis naujiems įrenginiams, kuriuose vykdomo pramoninio proceso metu išsiskiria šiltnamio dujos

Nr.	Veiklos rūšis	Vieneriems metams skiriamas ATL skaičius vienam įrenginio nominalios galios vienetui
1.	Stiklo gamyba	71/t stiklo gaminių
2.		76/t stiklo vatos
3.	Keramikos degimas	44/t išdegtų keramikos dirbinių
4.	Popieriaus ir celiuliozės gamyba	16/t celiuliozės, gaminant celiuliozę iš medienos ar kitos pluoštinės medžiagos
5.		128/t popieriaus, gaminant popierių ir celiuliozę
6.	Mineralinių naftos produktų rafinavimas ir distiliavimas	46/t naftos produktų
7.	Cemento ir kalkių gamyba	296/t pilkojo cemento
8.		375/t baltojo cemento
9.		365/t kalkių
10.	Plieno ir ketaus gamyba	150/t plieno ir ketaus gaminių

Pastaba: Nenumatoma suteikti ATL chemijos pramonės įmonėse technologinio proceso metu deginamam kurui (chemijos pramonės įmonėse kurą deginančiais įrenginiais laikomi tik elektros ir šiluminę energiją generuojantys įrenginiai).

Jei padidinus įrenginio nominalią galią ar gamybos pajėgumus, įrenginys priskiriamas prie prekybos tvarkos aprašo 1 priedo įrenginių ir jam eksploatuoti veiklos vykdytojas privalo gauti leidimą išmesti šiltnamio dujas, tokiu atveju įrenginiams ATL suteikiami kaip naujam įrenginiui, o šio naujo įrenginio nominali galia ar gamybos pajėgumai yra lygūs instaliuotos ir naujai instaliuojamos nominalių galių ar gamybos pajėgumų sumai;

Išnaudojus rezervą naujiems įrenginiams, rezervas naujiems įrenginiams gali būti papildytas, į rezervą perkeltiant apyvartinius taršos leidimus, kuriuos buvo numatyta paskirstyti aukciono būdu arba perkeltiant apyvartinius taršos leidimus iš bendro įgyvendinimo projekto rezervo arba su Ignalinos AE uždarymu susijusio rezervo.

Rezerve naujiems įrenginiams nesant pakankamo kiekio apyvartinių taršos leidimų, apyvartiniai taršos leidimai visų pirma yra skiriami naujiems įrenginiams, kurių paraiškos pateikimo data yra anksčiausia. Kitiems naujų įrenginių veiklos vykdytojams apyvartiniai taršos leidimai nėra skiriami ir jie gali apyvartinius taršos leidimus nusipirkti.

Įrenginiui nutraukus veiklą arba panaikinus jam išduotą leidimą išmesti šiltnamio dujas, neišnaudoti apyvartiniai taršos leidimai yra perkeltiami į rezervą naujiems įrenginiams.

6.3. Kitos teisinės ir politinės priemonės

6.3.1. ES direktyvų ir kitų taršos mažinimo priemonių įgyvendinimo ATL prekiaujančiame sektoriuje poveikio vertinimas

Vertinant bazinį (business as usual) scenarijų, į jį yra įtrauktas taršos mažinimas ATL prekiaujančiame sektoriuje, pasiekiamas, įgyvendinant ES direktyvas ir kitas taršos mažinimo priemones.

Lent. 14 ES direktyvų įgyvendinimo poveikio taršos mažinimui įvertinimas

ES direktyva	Tikslas	Taršos mažinimas [Mt]
Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/32/EB dėl energijos galutinio vartojimo efektyvumo ir energetinių paslaugų	Nurodytas bendrasis orientacinis energijos sutaupymo tikslas, kuris devintaisiais šios direktyvos taikymo metais turi būti 9%	2,67
Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/8/EB dėl termofikacijos skatinimo, remiantis naudingosios šilumos paklausa vidaus energetikos rinkoje	Metinis elektros energijos, generuojamos kogeneracinėse elektrinėse, kiekis padidėja nuo 2.353 GWh 2002-2005 metais, iki 6.144 GWh 2008-2012 metais	4,87
Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2001/77/EB dėl elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, rėmimo vidaus elektros rinkoje	Metinis elektros energijos, generuojamos iš AEI, kiekis padidėja nuo 408 GWh 2002-2005 metais, iki 1.033 GWh 2008-2012 metais	9,84
Iš viso:		17,37

Iš viso 2008-2012 metais CO₂ tarša, įgyvendinus ES direktyvas, ATL prekiaujančiame sektoriuje sumažės 17,37 Mt, tai yra 3,47 Mt per metus, arba apie 20,9%.

6.3.2. ES direktyvų ir ŠESD mažinimo priemonių poveikio kitiems sektoriams, kurių neapima prekybos apyvartiniais taršos leidimais sistema, vertinimas

Žemiau pateikiama informacija apie šiltnamio dujas sektorių, nepatenkančių į prekybos apyvartiniais taršos leidimais schemą.

Lent. 15 Įrenginių, nepatenkančių į prekybos apyvartiniais taršos leidimais sistemą šiltnamio dujų emisijos (neįvertinant numatytų papildomų priemonių, mažinančių taršą, efekto)

CO ₂ e (mln.t)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Energetika*	0,696	0,731	0,767	0,805	0,846	0,888	0,932	0,979	1,028	1,079	1,133
Transporto sektorius	3,739	3,851	3,967	4,086	4,209	4,335	4,465	4,599	4,737	4,879	5,025
Kitas kuro deginimas	1,144	1,245	1,346	1,498	1,523	1,545	1,574	1,587	1,620	1,620	1,641
Pramonė (procesai)*	1,261	1,258	2,789	3,385	3,391	3,466	3,494	3,660	3,802	3,914	4,021
Žemės ūkis**	2,170	2,113	3,031	1,990	1,936	1,883	1,829	1,776	1,722	1,716	1,710
Nuotėkos***	0,243	0,263	0,262	0,267	0,273	0,278	0,284	0,289	0,295	0,301	0,307
Atliekos****	1,513	1,463	1,459	1,518	1,432	1,346	1,260	1,173	1,281	1,185	1,090

ŽNPKM	6,721	6,989	4,355	5,821	5,940	6,059	6,179	6,298	6,417	6,509	6,600
Iš viso be ŽNPKM	10,77	7,82	13,62	10,77	10,78	10,86	10,91	11,09	11,46	11,62	11,81

*nepatenkantys į ATL prekybos sistemą įrenginiai

** fermentacija, mėšlo apdirbimas, žemės ūkio paskirties žemė

*** naftos ir gamtinių dujų nuotėkos

**** kietų atliekų laikymas, nuotėkų apdirbimas, atliekų deginimas

Lent. 16 Šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų sektoriuose, kurių neapima prekyba apyvartiniais taršos leidimais, mažinimo priemonės

Priemonės	Vykdamos		Patvirtintos		Planuojamos	
	Vidutinės metinis taršos mažinimo efektas 2008-2012 m., Mt	Metai, kada bus pasiektas pilnas priemonės efektas	Vidutinės metinis taršos mažinimo efektas 2008-2012 m., Mt	Metai, kada bus pasiektas pilnas priemonės efektas	Vidutinės metinis taršos mažinimo efektas 2008-2012 m., Mt	Metai, kada bus pasiektas pilnas priemonės efektas
ES direktyvos 2002/91/ES Dėl pastatų energinio naudingumo įgyvendinimas			0,1	2010		
Naujo ES programinio dokumento – Žaliosios knygos apie energijos vartojimo efektyvumą, arba kaip mažesnėmis sąnaudomis sutaupyti daugiau energijos (2005 m. birželio 22 d., KOM(2005) 265 įgyvendinimas					0,1	2020
Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvos 2003/30/EB 2003 m. gegužės 8 d. dėl skatinimo naudoti biokurą ir kitą atsinaujinančių kūrą transporte įgyvendinimas	0,255	2010				
Direktyvos, skatinančios šilumos iš atsinaujinančių išteklių vartojimą projektas						
Valstybinė vandens taršos iš žemės ūkio šaltinių mažinimo programa 2004-2007 metams	0,1	2007				
Valstybinė vandens taršos iš žemės ūkio					0,1	2012

šaltinių mažinimo programa 2008-2012 metams						
Iš viso:	0,355		0,1		0,2	

Šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų sektoriuose, kurių neapima prekyba apyvartiniais taršos leidimais, mažinimo priemonėmis numatoma sumažinti taršą vidutiniškai 0,655 Mt per metus, tai yra apie 3,275 Mt per visą 2008-2012 metų laikotarpį.

7. DERINIMAS SU VISUOMENE

Rengiant nacionalinį apyvartinių taršos leidimų paskirstymo plano buvo sudaryta darbo grupė, į kurią įėjo AB „Lietuvos energijos“ (Lietuvos elektros rinkos operatoriaus), Lietuvos energetikos agentūros, Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos, Lietuvos pramonininkų konfederacijos ir Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo atstovai.

2006 m. kovo 1 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1 - 105 sudarytas plano projekto rengimo priežiūros komitetas, į kurį įėjo Aplinkos ministerijos, Ūkio ministerijos, Lietuvos pramonininkų konfederacijos, Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos atstovai. Priežiūros komitetui kas mėnesį vykusiuose darbo eigos pristatymuose buvo pristatoma informaciją apie nacionalinio apyvartinių taršos leidimų paskirstymo plano rengimą.

2006 metų kovo mėnesį buvo parengtas specialus Interneto tinklapis, skirtas rengiamam nacionaliniam apyvartinių taršos leidimų paskirstymo planui www.nap.lt

Tinklapyje buvo pastoviai talpinama informaciją apie paskirstymo plano rengimo eigą, paskirstymo plano rengėjus. Tinklapyje suinteresuoti skaitytojai galėjo patalpinti savo pastabas apie rengiamą planą bei pateikti savo pasiūlymus. Nuo 2006 metų kovo mėnesio buvo viešai publikuojami pagrindiniai nacionaliniame ATL paskirstymo 2008-2012 metams plane numatomi naudoti principai

2006 metų birželio pradžioje pirmasis nacionalinio paskirstymo plano variantas buvo patalpintas www.nap.lt tinklapyje, taip pat LR Aplinkos ministerijos tinklapyje www.am.lt ir Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo tinklapyje www.laaif.lt

Visuomenės atstovai per mėnesį galėjo pareikšti savo pastabas ir pasiūlymus dėl rengiamo nacionalinio apyvartinių taršos leidimų paskirstymo plano.

2006 m. birželio 8-ą dieną nacionalinis apyvartinių taršos leidimų paskirstymo planas buvo pristatytas konferencijoje visuomeninių organizacijų atstovams.

8. KRITERIJAI, NEĮTRAUKTI Į DIREKTYVOS III PRIEDĄ

Kiti kriterijai nėra naudojami.

9. ĮRENGINIŲ, KURIEMS BUS SUTEIKIAMI APYVARTINIAI TARŠOS LEIDIMAI, SĄRAŠAS

Lent. 17 Įrenginių, kuriems bus paskirstyti apyvartiniai taršos leidimai sąrašas

Sektorius	Veiklos vykdytojas	Veiklos vykdytojo adresas	Įrenginys	Įrenginio adresas
Cemento ir klinčių gamybos	Akmenės cementas, AB	J. Dalinkevičiaus g. 2, LT-85118 Naujoji Akmenė	Klinkerio degimo krosnys, katilinės, priedų džiovavimo būgnas, šilumos generatorius	J. Dalinkevičiaus g. 2, LT-85118 Naujoji Akmenė
Cemento ir klinčių gamybos	Naujasis kalcitas, AB	J. Dalinkevičiaus g. 32, LT-85118 Naujoji Akmenė	Kalkių gamybos krosnys	J. Dalinkevičiaus g. 32, LT-85118 Naujoji Akmenė
Energetikos	Akmenės energija, UAB	Nepriklausomybės al. 1a, LT-85126, Naujoji Akmenė	Naujosios Akmenės centrinė katilinė	Žalgirio g. 2, naujoji Akmenė
Energetikos	Birštono šiluma, UAB	B.Sruogos g. 23, LT-59209, Birštonas	Rajoninė katilinė	B.Sruogos g. 23, LT-59209, Birštonas
Energetikos	Geoterma, UAB	Lypkių g. 53, LT-94100, Klaipėda	Vandens šildymo katilai	Lypkių g. 53, LT-94100, Klaipėda
Energetikos	Ignalinos AE, VĮ	LT-31500, Visaginas	Garo katilinė	LT-31500, Visaginas
Energetikos	Ignalinos AE, VĮ	LT-31500, Visaginas	Pramoninė šildymo katilinė	LT-31500, Visaginas
Energetikos	Ignalinos AE, VĮ	LT-31500, Visaginas	Rezervinė dyzelinė elektros stotis	LT-31500, Visaginas
Energetikos	Ignalinos šilumos tinklai, UAB	Vasario 16-osios g. 41, LT-30112, Ignalina	Ignalinos centrinė katilinė	Vasario 16-osios g. 41, LT-30112, Ignalina
Energetikos	Jonavos šilumos tinklai, AB	Klaipėdos g. 8, LT-55169, Jonava	Girelės rajoninė katilinė	Ukmergės g. 11, LT-55101
Energetikos	Jonavos šilumos tinklai, AB	Klaipėdos g. 8, LT-55169, Jonava	Jonavos rajoninė katilinė	Klaipėdos g. 8, LT-55169, Jonava
Energetikos	Kaišiadorių šiluma, UAB	J.Basanavičiaus g. 42, LT-56135, Kaišiadorys	Kaišiadorių miesto katilinė	J.Basanavičiaus g. 42, LT-56135, Kaišiadorys
Energetikos	Kauno energija, AB	Raudondvario pl. 84, LT-47179, Kaunas	Garliavos katilinė	St. Lozoraičio g. 17a, LT-53230, Garliava
Energetikos	Kauno energija, AB	Raudondvario pl. 84, LT-47179, Kaunas	Jurbarko šilumos tinklai, UAB, filialas	Kudirkos g. 11, LT-74138, Jurbarkas
Energetikos	Kauno energija, AB	Raudondvario pl. 84, LT-47179, Kaunas	Noreikiškių katilinė	Universiteto g. 1, LT-53343, Akademija
Energetikos	Kauno energija, AB	Raudondvario pl. 84, LT-47179, Kaunas	Pergalės katilinė	Karo ligoninės g. 31, LT-44351, Kaunas
Energetikos	Kauno energija, AB	Raudondvario pl. 84, LT-47179, Kaunas	Petrašiūnų katilinė	Jėgainės g. 12, LT-52489, Kaunas

Energetikos	Kauno energija, AB	Raudondvario pl. 84, LT-47179, Kaunas	Šilko katilinė	Varnių g. 48, LT-48403, Kaunas
Energetikos	Kauno termofikacijos elektrinė, UAB	Taikos per. 147, LT-51142, Kaunas	Kauno elektrinė	Taikos pr. 147, LT-51142, Kaunas
Energetikos	Klaipėdos energija, AB	Danės g. 8, L92109, Klaipėda	Gargždų katilinė Nr.2	P.Cvirkos g. 15, LT-96134 Gargždai
Energetikos	Klaipėdos energija, AB	Danės g. 8, L92109, Klaipėda	Gargždų katilinė Nr.4	J.Janonio g. 38, Gargždai
Energetikos	Klaipėdos energija, AB	Danės g. 8, L92109, Klaipėda	Klaipėdos elektrinė	Danės g. 8, L92109, Klaipėda
Energetikos	Klaipėdos energija, AB	Danės g. 8, L92109, Klaipėda	Klaipėdos RK	Šilutės pl. 26., LT-91177 Klaipėda
Energetikos	Klaipėdos energija, AB	Danės g. 8, L92109, Klaipėda	Lypkių RK	Lypkių g. 57, LT-94100, Klaipėda
Energetikos	Kretingos šilumos tinklai, UAB	Žalioji g. 3, LT-97145, Kretinga	Katilinė Nr.2	Melioratorių g. 10, LT-97145, Kretinga
Energetikos	Lietuvos elektrinė, AB	Elektrinės g. 21, LT-26108, Elektrėnai	Šiluminė elektrinė	Elektrinės g. 21, LT-26108, Elektrėnai
Energetikos	Litesko, UAB (filialas "Alytaus energija")	Pramonės g. 9, LT-62175 Alytus	Alytaus RK	Pramonės g. 9, LT-62175 Alytus
Energetikos	Litesko, UAB (filialas "Biržų šiluma")	Rotušės g. 20a, LT-41137 Biržai	Biržų Rotušės katilinė	Rotušės g. 20a, LT-41137 Biržai
Energetikos	Litesko, UAB (filialas "Druskininkų šiluma")	Pramonės g. 7, LT-66181 Druskininkai	Druskininkų pramonės katilinė	Pramonės g. 7, LT-66181 Druskininkai
Energetikos	Litesko, UAB (filialas "Kelmės šiluma")	Mackevičiaus g. 10, LT-86135 Kelmė	Mackevičiaus katilinė	Mackevičiaus g. 10, LT-86135 Kelmė
Energetikos	Litesko, UAB (filialas "Marijampolės šiluma")	Gedimino g. 1, LT-68500 Marijampolė	Kazlų Rūdos katilinė	Gedimino g. 1, LT-68500 Marijampolė
Energetikos	Litesko, UAB (filialas "Marijampolės šiluma")	Gamyklų g. 8, LT-68500 Marijampolė	Marijampolės RK	Gamyklų g. 8, LT-68500 Marijampolė
Energetikos	Litesko, UAB (filialas "Palangos šiluma")	Klaipėdos pl.63, LT-00148 Palanga	Palangos katilinė	Klaipėdos pl.63, LT-00148 Palanga
Energetikos	Litesko, UAB (filialas "Telšių šiluma")	Lygumų g. 69, LT-87144 Telšiai	Luokės katilinė	Lygumų g. 69, LT-87144 Telšiai
Energetikos	Litesko, UAB (filialas "Vilkaviškio šiluma")	Birutės g. 8a, LT-70145 Vilkaviškis	Vilkaviškio katilinė	Birutės g. 8a, LT-70145 Vilkaviškis
Energetikos	Mažeikių šilumos tinklai	Montuotojų g. 10, LT-89101 Mažeikiai	Mažeikių katilinė	Montuotojų g. 10, LT-89101 Mažeikiai
Energetikos	Molėtų šiluma, UAB	Mechanizatorių g. 7, LT-33114, Molėtai	Molėtų kvartalinė katilinė	Mechanizatorių g. 7, LT-33114, Molėtai
Energetikos	Panevėžio energija, AB	Senamiesčio 113, LT-35114 Panevėžys	Panevėžio RK-1	Pušaloto g. 191, LT-35291, Panevėžys
Energetikos	Panevėžio energija, AB	Senamiesčio 113, LT-35114 Panevėžys	Panevėžio RK-2	Senamiesčio 113, LT-35114 Panevėžys

Energetikos	Panevėžio energija, AB	Senamiesčio 113, LT-35114 Panevėžys	Pasvalio RK	Gėlių g. 7, LT-39137 Pasvalys
Energetikos	Panevėžio energija, AB	Senamiesčio 113, LT-35114 Panevėžys	Šepetos katilinė	Šepeta, LT-40115, Kupiškio raj.
Energetikos	Panevėžio energija, AB	Senamiesčio 113, LT-35114 Panevėžys	Zarasų RK	Dimitriškių km., LT-32100, Zarasų raj.
Energetikos	Panevėžio energija, AB	Senamiesčio 113, LT-35114 Panevėžys	Kėdainių rajoninė katilinė	Basanavičiaus g. 97, LT-57352 Kėdainiai
Energetikos	Plungės bioenergija, UAB	Mačernio g. 19, Plungė	Katilinė-biošiluminė elektrinė	Mačernio g. 19, Plungė
Energetikos	Plungės šilumos tinklai, UAB	Mačernio g. 19, Plungė	Plungės katilinė Nr. 1	Mačernio g. 19, Plungė
Energetikos	Pramonės energija, UAB	Jogailos g. 4, LT-01116 Vilnius	Šilutės katilinė	Šilo g. 4, Šilutė
Energetikos	Pravieniškių 2-ieji pataisos namai	Pravieniškės II LT-56522 Kaišiadorių r. sav.	Katilinė	Pravieniškės II LT-56522 Kaišiadorių r. sav.
Energetikos	Prienų energija, UAB, Trakų padalinys	Maironio 11, LT-21112, Trakai	Lentvario katilinė	Ryto g. 5, Lentvaris
Energetikos	Prienų energija, UAB, Trakų padalinys	Maironio 11, LT-21112, trakai	Trakų katilinė	Maironio 7, trakai
Energetikos	Radviliškio šiluma, UAB	Žironų g. 3, LT-82143, Radviliškis	Radviliškio katilinė	Žironų g. 3, LT-82143, Radviliškis
Energetikos	Raseinių šilumos tinklai, UAB	Pieninės g.2, LT-60133, Raseiniai	Raseinių RK	Žemaičių g. 9, LT-60133 Raseiniai
Energetikos	Šalčininkų šilumos tinklai, UAB	Pramonės g. 2a, LT-17102, Šalčininkai	Šalčininkų centrinė katilinė	Pramonės g. 2a, LT-17102, Šalčininkai
Energetikos	Šiaulių energija, AB	Pramonės g. 10, Šiauliai	Šiaulių Pietinė katilinė	Pramonės g. 10, Šiauliai
Energetikos	Šilutės šilumos tinklai, UAB	Klaipėdos g. 6a, LT-99116, Šilutė	Šilutės RK	Klaipėdos g. 6a, LT-99116, Šilutė
Energetikos	Širvintų šiluma, UAB	Vilniaus g. 49, Lt-19118, Širvintos	Širvintų katilinė Nr.3	Žibalu g. 16, LT-19124, Širvintos
Energetikos	Tauragės šilumos tinklai, UAB	Prezidento g. 72, LT-72238, Tauragė	Beržės RK	Paberžių g. 16, Tauragė
Energetikos	Ukmergės energija, UAB	Šviesos g. 17, LT-20177, Ukmergė	Termofikacinė elektrinė	Liepų g. 85a, LT-92195, Klaipėda
Energetikos	Ukmergės energija, UAB	Šviesos g. 17, LT-20177, Ukmergė	Ukmergės katilinė Nr.1	Šviesos g. 17, LT-20177, Ukmergė
Energetikos	Utenos šilumos tinklai, UAB	Pramonės g. 11, LT-28216, Utena	Utenos RK	Pramonės g. 11, LT-28216, Utena
Energetikos	Varėnos šiluma, UAB	J.Basanavičiaus g. 56, Varėna	Rajoninė katilinė	J.Basanavičiaus g. 56, Varėna
Energetikos	Vilniaus energija, UAB	Jočionių g. 13, LT-02300, Vilnius	Ateities rajoninė katilinė Nr. 8 (RK-8)	Ateities g. 12, LT-08303 Vilnius
Energetikos	Vilniaus energija, UAB	Jočionių g. 13, LT-02300, Vilnius	Naujosios Vilnios RK Nr. 2 (RK-2)	Pramonės g. 95, LT-11115 Vilnius
Energetikos	Vilniaus energija, UAB	Jočionių g. 13, LT-02300, Vilnius	Rajoninė katilinė Nr. 6 (RK-6)	Paplaujos g. 9, LT-11342, Vilnius

Energetikos	Vilniaus energija, UAB	Jočionių g. 13, LT-02300, Vilnius	Rajoninė katilinė Nr. 7 (RK-7)	Metalo g. 8, LT-2190 Vilnius
Energetikos	Vilniaus energija, UAB	Jočionių g. 13, LT-02300, Vilnius	Termofikacinė elektrinė Nr. 2 (E-2)	Savanorių pr. 117/2, LT-03150, Vilnius
Energetikos	Vilniaus energija, UAB	Jočionių g. 13, LT-02300, Vilnius	Termofikacinė elektrinė Nr. 3 (E-3)	Jočionių g. 13, LT-02300, Vilnius
Energetikos	Akmenės energija, UAB	Nepriklausomybės al. 1a, LT-85126, Naujoji Akmenė	Akmenės stadiono katilinė	Stadiono g. 3a, Akmenė
Energetikos	Akmenės energija, UAB	Nepriklausomybės al. 1a, LT-85126, Naujoji Akmenė	Ramučių katilinė	Ramučių g. 2, Naujoji Akmenė
Energetikos	Akmenės energija, UAB	Nepriklausomybės al. 1a, LT-85126, Naujoji Akmenė	Ventos Centrinė katilinė	Ventos g. 26a, Venta, Akmenės raj.
Energetikos	Ignalinos šilumos tinklai, UAB	Vasario 16-osios g. 41, LT-30112, Ignalina	Vidiškių gyvenvietės katilinė	Vidiškės, Ignalinos rajonas
Energetikos	Jonavos šilumos tinklai	Klaipėdos g. 8, LT-55169, Jonava	Ruklos katilinė	Ruklio g. 6, LT-55288, Rukla, Jonavos raj.
Energetikos	Lazdijų šiluma, UAB	Gėlyno g.10, Lazdijai	Lazdijų katilinė	Gėlyno g.10, Lazdijai
Energetikos	Lazdijų šiluma, UAB	Gėlyno g.10, Lazdijai	Veisėjų katilinė Nr.1	Kailinių kaimas, Veisėjai
Energetikos	Molėtų šiluma, UAB	Mechanizatorių g. 7, LT-33114, Molėtai	Giedraičių katilinė	Maumedžių g., Giedraičiai, Molėtų raj.
Energetikos	Pakruojo šiluma, UAB	Saulėtekio 34, Pakruojis	Pakruojo rajoninė katilinė	Saulėtekio 34, Pakruojis
Energetikos	Panevėžio energija, AB	Senamiesčio 113, LT-35114 Panevėžys	Narteikių katilinė	Narteikių gyv., LT-39137 Pasvalio raj.
Energetikos	Panevėžio energija, AB	Senamiesčio 113, LT-35114 Panevėžys	Noriūnų katilinė	Noriūnai, LT-40115, Kupiškio raj.
Energetikos	Panevėžio energija, AB	Senamiesčio 113, LT-35114 Panevėžys	Rokiškio RK	Pramonės g. 7, LT-42150 Rokiškis
Energetikos	Panevėžio energija, AB	Senamiesčio 113, LT-35114 Panevėžys	Subačiaus katilinė	Subačius, LT-40115, Kupiškio raj.
Energetikos	Prienų energija, UAB	Statybininkų g. 6, LT-59131 Prienai	Balbieriškio katilinė	Parko g.Nr.10A, Balbieriškis, Prienų raj
Energetikos	Prienų energija, UAB	Statybininkų g. 6, LT-59131 Prienai	Jiezno katilinė Nr.2	Mokyklos g. 1, LT-59427 Prienai
Energetikos	Prienų energija, UAB	Statybininkų g. 6, LT-59131 Prienai	Prienų katilinė Nr.1	Statybininkų g. 6, LT-59131 Prienai
Energetikos	Prienų energija, UAB	Statybininkų g. 6, LT-59131 Prienai	Prienų katilinė Nr.3	Laisvės a. 10, LT-59126 Prienai
Energetikos	Šiaulių energija, AB	Pramonės g. 10, Šiauliai	Daugėlių katilinė	Pramonės g. 18c, Kuršėnai, Šiaulių r.
Energetikos	Šiaulių energija, AB	Pramonės g. 10, Šiauliai	Rėkyvos katilinė	Energetikų g. 20, Šiauliai

Energetikos	Šiaulių energija, AB	Pramonės g. 10, Šiauliai	Tilvyčio katilinė	Tilvyčio g. 15, Kuršėnai, Šiaulių r.
Energetikos	Šilalės šilumos tinklai, UAB	Maironio 20b, LT-75137 Šilalė	Kvartalinė katilinė Nr.1	Vingininkų km, LT-75137, Šilalės raj.
Energetikos	Švenčionių energija, UAB	Vilniaus g. 16a, Švenčionys	Švenčionėlių katilinė Nr. 6	Žilvičių g. 30, Švenčionėliai
Energetikos	Švenčionių energija, UAB	Vilniaus g. 16a, Švenčionys	Švenčionių katilinė Nr. 4	Stoties g. 8a, Švenčionys
Energetikos	Ukmergės energija, UAB	Šviesos g. 17, LT-20177, Ukmergė	Ukmergė r. Šventupės katilinė	Ukmergės r. sav., Šventupės kaimas
Energetikos	Ukmergės energija, UAB	Šviesos g. 17, LT-20177, Ukmergė	Ukmergės katilinė Nr.2	Klaipėdos g. 5a, LT-20177, Ukmergė
Energetikos	Ukmergės energija, UAB	Šviesos g. 17, LT-20177, Ukmergė	Ukmergės katilinė Nr.3	Vilniaus g. 89c, LT-20177, Ukmergė
Stiklo ir keramikos	Alytaus keramika, UAB	Geištarų k., Miroslavo sen., LT-62193, Alytus	Keramikos degimo krosnis	Geištarų k., Miroslavo sen., LT-62193, Alytus
Stiklo ir keramikos	Dvarčionių keramika, AB	Keramikų g. 2, LT-10233 Vilnius	Keramikos degimo krosnys, katilinė	Keramikų g. 2, LT-10233 Vilnius
Stiklo ir keramikos	Palemono keramika, AB	Pamario g. 1, LT-52265 Kaunas	Katilinė, keraminės produkcijos degimo krosnys	Pamario g. 1, LT-52265 Kaunas
Stiklo ir keramikos	Rokų keramika, AB	I.Borutos g. 23, LT-46500, kaunas	Keramikos degimo krosnys, džiovyklų pakura, tunelinė krosnis	I.Borutos g. 23, LT-46500, kaunas
Stiklo ir keramikos	Švenčionėlių keramika, UAB	Augustavo k., Švenčionėlių sen., LT-18206 Švenčionių raj.	Keramikos degimo krosnys, džiovyklų pakuros	Augustavo k., Švenčionėlių sen., LT-18206 Švenčionių raj.
Stiklo ir keramikos	Tauragės keramika, UAB	Gaurės g. 27, LT-72271, Tauragė	Tunelinės krosnys, pakura	Gaurės g. 27, LT-72271, Tauragė
Stiklo ir keramikos	Ekranas, AB	Elektronikos g. 1, LT-35116 Panevėžys	Ekranų ir kūgių lydymo krosnys	Elektronikos g. 1, LT-35116 Panevėžys
Stiklo ir keramikos	Kauno stiklas, UAB	Europos pr. 91, LT-46334, Kaunas	Stiklo lydymo krosnys ir būgninės džiovyklos	Europos pr. 91, LT-46334, Kaunas
Stiklo ir keramikos	Panevėžio stiklas, AB	Pramonės g. 10, LT-35100, Panevėžys	Stiklo gamyba	Pramonės g. 10, LT-35100, Panevėžys
Naftos perdirbimo	Mažeikių elektrinė, AB	Juodeikiai, LT-89467, Mažeikių rajonas	Mažeikių elektrinė	Juodeikiai, LT-89467, Mažeikių rajonas
Naftos perdirbimo	Mažeikių nafta, AB	Juodeikiai, LT-89467, Mažeikių rajonas		Juodeikiai, LT-89467, Mažeikių rajonas
Pramonės	Achema, AB	Jonalaukio k., Ruklos sen., LT-55550 Jonavos rajonas	Katilinė amoniako cecho paleidimo katilinė, kogeneracinė jėgainė, paleidimo katilinė NR.2, kogeneracinė jėgainė Nr.2	Jonalaukio k., Ruklos sen., LT-55550 Jonavos rajonas
Pramonės	Alita, AB	Miškininkų g. 17, LT-62200 Alytus	Katilinė ir išspaudų džiovykla	Miškininkų g. 17, LT-62200 Alytus

Pramonės	Anykščių vynas, AB	Dariaus ir girėno g. 8, Anykščiai	Katilinė ir išspaudų džiovykla	Dariaus ir Girėno g. 8, Anykščiai
Pramonės	ARVI cukrus, UAB	P.Armino g. 65, LT-68127 Marijampolė	Katilinė ir išspaudų džiovykla	P.Armino g. 65, LT-68127 Marijampolė
Pramonės	Danisco Sugar Kėdainiai, AB	Pramonės g.6, LT-57500, Kėdainiai	Katilinė, išspaudų džiovykla	Pramonės g.6, LT-57500, Kėdainiai
Pramonės	Danisco Sugar Panevėžys, AB	Įmonių g. 22, LT-35101 Panevėžys	Katilinė, išspaudų džiovykla	Įmonių g. 22, LT-35101 Panevėžys
Pramonės	Danisco Sugar Panevėžys, AB, Kuršėnų padalinys	Įmonių g. 22, LT-35101 Panevėžys	Katilinė	Ventos g. 79, LT-81168, Kuršėnai, Šiaulių raj.
Pramonės	Dembavos šiltnamiai, ŽŪB	Akacijų g. 3, Dembava, Panevėžio raj.	Katilinė	Akacijų g. 3, Dembava, Panevėžio raj.
Pramonės	Drobė, Vilnos AB	Jonavos g. 60, LT-44192, Kaunas	Katilinė	Jonavos g. 60, LT-44192, Kaunas
Pramonės	Gargždų plytų gamykla, UAB	Gamyklos g. 25, Gargždai, Klaipėdos raj.	Katilinė	Gamyklos g. 25, Gargždai, Klaipėdos raj.
Pramonės	Girių bizonas, UAB	Gedimino g. 1, LT-69401, Kazlų Rūda	Kurą deginantys įrenginiai	Gedimino g. 1, LT-69401, Kazlų Rūda
Pramonės	Gliukozė, UAB	V.Bielskio g. 13, LT-76176, Šiauliai	Katilinė	V.Bielskio g. 13, LT-76176, Šiauliai
Pramonės	Grigiškės, UAB	Vilniaus g. 10, LT-27101, Vilnius	Katilinė	Vilniaus g. 10, LT-27101, Vilnius
Pramonės	Kėdainių grūdai, AB	Pramonės pr., LT-57501, Kėdainiai	Katilinė ir džiovyklos	Pramonės pr., LT-57501, Kėdainiai
Pramonės	Kėdainių konservų fabrikas, UAB	Šingalių k., Josvainių sen., Kėdainių raj.	Konservų fabriko katilinė	S.Dariaus ir S.Girėno g. 1, Kėdainiai
Pramonės	Klaipėdos kartonas, AB	Nemuno g.2, LT-91199, Klaipėda	Klaipėdos katilinė Nr.7	Nemuno g. 2, LT-91199, Klaipėda
Pramonės	Klaipėdos mediena, AB	Liepų g. 68, LT-92100 Klaipėda	Katilinė	Liepų g. 68, LT-92100 Klaipėda
Pramonės	Klaipėdos nafta, AB	Burių g. 19, LT-91003 Klaipėda	Šilumos ūkio katilinė	Burių g. 19, LT-91003 Klaipėda
Pramonės	Krekenavos agrofirma, AB	Krekenava, Panevėžio raj.	Katilinė	Krekenava, Panevėžio raj.
Pramonės	Krekenavos mėsa, ŽŪKB	Mantvilonių k., Josvainių sen., Kėdainių raj.	Katilinė	Mantvilonių k., Josvainių sen., Kėdainių raj.
Pramonės	Krovinių terminalas, UAB	Burių g. 19, LT-91003 Klaipėda	Katilinė	Burių g. 19, LT-91003 Klaipėda
Pramonės	Lifosa, AB	Juodkiškio g. 50, LT-57502 Kėdainiai	Katilinė	Juodkiškio g. 50, LT-57502 Kėdainiai
Pramonės	Linas Nordic, UAB	S.Kerbedžio g. 23, LT-35114 Panevėžys	Katilinė	S.Kerbedžio g. 23, LT-35114 Panevėžys
Pramonės	Matuizų plytinė, UAB	Matuizos, Varėnos raj	Katilinė	Matuizos, Varėnos raj

Pramonės	Medienos plaušas, AB	Savanorių pr. 183, LT-02300 Vilnius	Garų katilai, oro šildytuvai	Savanorių pr. 183, LT-02300 Vilnius
Pramonės	Naujasis kalcitas, AB	J. Dalinkevičiaus g. 32, LT-85118 Naujoji Akmenė	Klonties džiovyklos	J. Dalinkevičiaus g. 32, LT-85118 Naujoji Akmenė
Pramonės	NEO Group, UAB	Dovilų sen., Rimkų k., LT-95006 Kėdainių raj.	Katilinė	Dovilų sen., Rimkų k., LT-95006 Kėdainių raj.
Pramonės	Pagirių šiltnamiai	Pagiriai, LT-14113, Vilniaus raj.	Katilinė	Pagiriai, LT-14113, Vilniaus raj.
Pramonės	Simega, UAB	Gedimino g. 85, LT-40135, Kupiškis	Katilinė Nr. 1	Technikos g. 2, LT-40135, Kupiškis
Pramonės	Vilniaus paukštynas, AB	Rudamina, LT - 13251, Vilniaus raj.	Katilinė	Rudamina, LT - 13251, Vilniaus raj.
Pramonės	Žemaitijos pienas, UAB	Sedos g 35, LT-87101, Telšiai	Katilinė	Sedos g 35, LT-87101, Telšiai